



Vidékünk a Jövőnk Szövetség

LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia

2014-2020

„Vidékünk nem csak Őseink öröksége, hanem kölcsön Unokáinktól”



Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap



A VIDÉKI TÉRSÉGEKBE BERUHÁZÓ EURÓPA

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló..	3.
1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz ...	6.
2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	7.
3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	12.
4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeink elemzése	14.
4.1 Helyzetfeltárás.....	14.
4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	23.
4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások	28.
4.4 SWOT.....	30.
4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása	32.
5. Horizontális célok.....	35.
5.1 Esélyegyenlőség	35.
5.2 Környezeti fenntarthatóság.....	35.
6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása.....	36.
7. A stratégia beavatkozási logikája	37.
7.1 A stratégia jövőképe	37.
7.2 A stratégia célhierarchiája	37.
8. Cselekvési terv	39.
8.1 Az intézkedések leírása	39.
8.2 Együttműködések	52.
8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	53.
8.4 Kommunikációs terv	59.
8.5 Monitoring és értékelési terv	61.
9. Indikatív pénzügyi terv.....	63.
Mellékletek.....	64.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Vezetői összefoglaló

A térség, különösen az elmaradottabb déli rész társadalmi tőkéje kimerült, a fiatalok elvándorlása, az elöregedés, az újratermelődő mélyszegénység és az egészségi állapotra és iskolázottságra vonatkozó statisztikák folyamatos romlása miatt kritikus állapotba került. A térség gazdasága gyenge, az intenzív, nagyüzemi szántóföldi növénytermesztés dominál, amelynek termékei feldolgozatlanul, hozzáadott érték nélkül hagyják el a térséget. A helyi termékek kínálata szűkös, a térség kisebb, családi gazdálkodói sem állítanak elő közvetlenül fogyasztható, értékesíthető helyi termékeket. A KKV szektor számát és erejét tekintve is rendkívül fejletlen. Foglalkoztatási szempontból meghatározó szerepe van a közmunkának, produktivitása viszont minimális. A térség természeti erőforrásainak – talaj, víz, biológiai sokféleség - helyzete sem kedvezőbb, leginkább az intenzív növénytermesztés hatására állapotuk folyamatosan romlik. Dombvidék lévén a legsúlyosabb degradációt a talajok vízeróziója okozza, a másik jelentős negatív körülmény a mintegy 70 éve változatlanul a lefolyás gyorsítására, a vízfolyások teraszainak kiszáritására irányuló téves, a visszatartással ellentétes vízgazdálkodás. Mindez az egyre fokozódó klímaváltozási hatások tekintetében a térség amúgy is gyenge klímarezilienciájának romlását jelenti.

1. Elérendő célok

Jövőkép: 2020-ra a térség helyi termék előállításának és piacra jutásának támogatásával elindul a gazdaságfejlesztés, munkahelyek jönnek létre és a meglévők megtartásra kerülnek, ezzel a térség belső gazdasági integrációs szintje és függetlensége erősödik. Vidékünkön a gazdálkodók helyben maradnak és a vidék kultúrállapotát megőrzik. A projekteken keresztül a gazdálkodás ésszerűbbé válik, a hatékonyabb termelés és a koncentráció erősödik. A térségi vállalkozásoknak az országos átlaghoz képest való elmaradása csökken. Nő az önszerveződésen alapuló szervezetek száma a termelés, a beszerzés és az értékesítés területén. A gazdaságfejlesztési intézkedések elősegítik a környezeti tudatformálást az agrárgazdálkodásban, valamint környezetkímélő, korszerű területhasználat és technológiák is elterjednek, kiemelten a természetvédelmi területek környezetében. A turizmus az egyik legdinamikusabb gazdasági ág, amely egyben az értékek, az ismeretek és a kapcsolatok közvetítésével más gazdasági ágakra is pozitívan hat. Gazdaságélénkítő hatást a tájba illő hagyományos településkép megőrzésével, a helyi kulturális hagyományok feltárásával, életben tartásával, hagyományteremtéssel, oktatási, kulturális, egészségügyi, szociális intézmények, szabadidős létesítmények korszerűsítésével is elérünk.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Átfogó célok:

1. Gazdaságfejlődése

A térségben magas a tartós munkanélküliek száma, alacsony a nagyvállalatok száma, a vállalkozások nagy része a szolgáltató iparból tevődik össze. A gazdaságfejlődéséhez elengedhetetlen a legnagyobb arányban foglalkoztató mikrovállalkozások és helyi terméket előállítók támogatása.

2. Elnéptelenedés kezelése

Az Európai Unió népsűrűségi kategóriái szerint az elnéptelenedéssel veszélyeztetett területnek minősül az, ahol a népsűrűség az országos átlag 50%-a vagy kevesebb, és folyamatos a népességfogyás. Ez alapján a tervezési terület is a veszélyeztetett területek közé tartozik. A térség öregedése jelentős mértékben emelkedik, a népességfogyás a kisebb településeken még inkább dominánsabban jelentkezik

Specifikus célok:

1. Helyi identitás tudat fejlesztése

A térségben még jelenleg nem létezik erős térségi identitás / identitástudat. A jelentősen cserélődő társadalom miatt folyamatos közösségi integrációt kell folytatni, mely tovább súlyosbítja az identitástudat hiányának kérdéskörét. Ezért a HFS célja, hogy a térségben élők magukénak érezzék lakóhelyüket, felébredjen identitástudatuk.

2. Társadalmi együttműködések fejlesztése

A térségben épp úgy mint egész Magyarországon az együttműködési hajlandóság alacsony színvonala térség fejlődésének jellemző hátráltató tényezője. Az eddigi tapasztalatok alapján az együttműködések csak papíron, formálisan jelentek meg, gyakorlati, valós, többlet eredményt jelentő együttműködések nem voltak jellemzőek.

3. Vállalkozások fejlődésének elősegítése

A meglévő mikrovállalkozások jelentős számánál fejlődésük akadályozó tényezője az kisléptékű eszközbeszerzés vagy ingatlanfejlesztés. Úgy gondoljuk, hogy a VP és a GINOP forrásai mellett a rendelkezésünkre áll forrásaink függvényében támogatnunk kell a mikrovállalkozásokat, ezzel hozzájárulva a gazdasági potenciáljuk növekedéséhez.

4. Helyi termékek piacra jutásának támogatása

A helyi termékek egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek hazánkban, az elmúlt években nőtt a tudatos fogyasztók száma. A helyben termelt, hozzáadott értékkel előállított termékek iránt nőtt a kereslet, valamint a kínálati oldal is biztató.

2. Tervezett intézkedések

1. Mikrovállalkozások fejlesztésének támogatása

2. Helyi terméket előállítók támogatása

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

3. Térségi turisztikai szolgáltatások fejlesztésének támogatása
4. Térségi marketing tevékenység támogatása
5. Rendezvények támogatása
6. Helyi civil közösségek támogatása

3. A munkaszervezet bemutatása

A munkaszervezet irodája a térségen Csurgón található, melyet a Csurgói Térségfejlesztési Közhasznú Egyesület ingyenesen biztosít a számunkra, az általa üzemeltett civil házban. Az iroda minden szükséges berendezéssel és felszereléssel ellátott, melyek az egyesület saját tulajdonában vannak. 2 fő alkalmazottal rendelkezünk. A munkaszervezet-vezető Koczor-Meló Edina közgazdász, vidékfejlesztési agrármérnök. Pintér Endre, andragógus, projekt menedzseri feladatokat lát el, de részt vesz a tervezésben és az animációban is.

4. A HACS szerepe a HFS megvalósításában, a működés módja:

A HACS fogadja el és határozza meg a HFS tartalmát. A HFS véleményezése folyamatos és nyilvános, a projektötletek gyűjtése szintén. A HFS-t a HACS évente felülvizsgálja és a visszajelzések és igények alapján módosítja. A HFS értékelését és belső monitoringját szintén a HACS látja el. Az operatív feladatokért az elnökség felel, melyet a közgyűlés választ, és mely az egész térséget reprezentálja. Ők működnek, mint tervezői csoport és mint helyi bíráló bizottság is. Az elnökség havonta minimum 1-szer ülésezik, az elnökség által meghatározott feladatokat a munkaszervezet látja el. A munkaszervezet végzi többek között a döntés előkészítő feladatokat és a projektgazdák tájékoztatását is.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség Helyi Fejlesztési Stratégiája (továbbiakban HFS) a helyi adottságokra és szükségletekre alapozott fejlesztési irányokat és tartalmi kereteket határoz meg. A stratégia intézkedései a helyben megfogalmazott átfogó és speciális célok megvalósításához járulnak hozzá, összhangban az EU2020 stratégia, a Partnerségi Megállapodás, és a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 céljaival.

A HFS-ben meghatározott célok illeszkedése az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendeletben (továbbiakban KSK), Partnerségi Megállapodásban (továbbiakban PM) és a Vidékfejlesztési Programban (továbbiakban VP) meghatározott tematikus célkitűzésekhez, prioritásokhoz:

A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése (KSK)

A HFS intézkedései lehetőséget biztosítanak a mikrovállalkozások technológiai fejlesztéséhez, azok hálózatos együttműködéseikhez a kutatás és innováció megerősítése terén.

A kis- és közepes vállalkozások versenyképességének fokozása (KSK)

A stratégiában meghatározott intézkedések támogatják a térségben működő mikrovállalkozások fejlesztéseit, hozzájárulva a helyi gazdasági szereplők versenyképességének javításához, a vidék gazdasági fejlődéséhez, ami a PM EU 3. „A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA keretében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA keretében) versenyképességének javítása” tematikus célkitűzését hivatott szolgálni, valamint hozzájárul a VP 6. „A kertészeti és állattenyésztési ágazat versenyképességének javítása” intézkedés megvalósításához.

A helyi terméket előállítók támogatása kapcsolódik a VP 3A fókuszterületéhez, a Rövid Ellátási Láncokhoz (továbbiakban REL).

Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának növelése (KSK)

Szükséges a környezettudatos szemlélet terjesztése, ezért a HFS támogatja az energia- és erőforrás hatékonyság előmozdítását a megújuló energiaforrások előállítását, a melléktermékek hasznosítását, ami a PM EU 6. „A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása” tematikus célhoz és a VP 5. „Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint a karbonszegény és az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatban” prioritásához járul hozzá.

A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem (KSK)

A térségben bekövetkezett kedvezőtlen társadalmi, demográfiai folyamatok enyhítésére szükséges a felzárkózást és befogadást segítő programok megvalósítása. Ezen, helyi szükségletekre létrejövő közösségi szolgáltatások/programok kialakítása, fejlesztése illeszkedik a Partnerségi Megállapodás Eu

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

9. tematikus céljához valamint a VP 6 prioritása által meghatározott társadalmi felzárkózás, - befogadás elősegítéséhez is.

2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség 2015. október 8-án elnökségi ülést tartott. Az elnökségi ülés első napirendje a „Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020 tervezése” volt. Az elnökség a HFS tervezésének első lépéseként elkészített egy SWOT analízis. Ezt követően került sor három tematikus tervezői munkacsoport ülésre, majd nyolc darab fórumra. Az elnökségi ülésen mindegyik tag megjelent.

A HFS tervezés kapcsán a HACS tagságából három tematikus tervezői munkacsoport került kialakításra. A munkacsoportok tagjaira a tagok tettek ajánlást. Szempont volt, hogy minden mikrotérségből kerüljön képviselő a csoportokba, illetve, hogy a 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet szerinti kedvezményezett településeket minden munkacsoportban képviselje tag. Ezzel lehetett biztosítani, hogy minden munkacsoport munkájában kiemelkedő szerepet kapjanak a társadalmi kirekesztődéssel veszélyeztetett csoportok problémái, valamint eredményes problémakezelési lehetőségei. A tematikus csoportok feladata volt a szektorukra vetítve elkészíteni egy SWOT analízist.

Civil tematikus tervezői munkacsoport	
Szervezet	Képviselő
Nemesdédi Református Egyházközség	Halászi Attiláné
Honismereti és Természetvédő Közhasznú Egyesület	Kövesdiné Panyi Antónia
Szent László Királyi Lovagrend	Horváth Győző
Napsugár Egyesület	Vassné Huszics Bernadett
Szőkedencsi Polgárőr és Tűzoltó Egy.	Komári József
Vidékünk a Jövőnk Szövetség	Koczor-Meló Edina
Vidékünk a Jövőnk Szövetség	Pintér Endre

Vállalkozói tematikus tervezői munkacsoport	
Szervezet	Képviselő
Sávoly Invest Kft.	Béres György
Medicina Hungaricum Kft.	Gadányi Albert
Korontos Kft.	Korontos Sándor
Inke-Ber Bt.	Berkes Sándor
Nagy László	Nagy László
Vidékünk a Jövőnk Szövetség	Koczor-Meló Edina
Vidékünk a Jövőnk Szövetség	Pintér Endre

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Önkormányzati tematikus tervezői munkacsoport	
Szervezet	Képviselő
Csurgó Város Önk.	Füstös János
Zákány Község Önk.	Bors András
Vése Község Önk.	Bertók László
Somogysimonyi Község Önk.	Kovács Imréné
Szenyér Község Önk.	Bogdán Imre
Vidékünk a Jövőnk Szövetség	Koczor-Meló Edina
Vidékünk a Jövőnk Szövetség	Pintér Endre

2015. október 15-én a Vállalkozói tematikus tervezői munkacsoport tartott ülést. A munkacsoport ülésen Béres György, a sávolyi Sávolly Invest Kft. ügyvezetője, Gadányi Albert, a táskai Medicina Hungaricum Kft. képviselője, Korontos Sándor, a csurgói Korontos Kft. ügyvezetője, valamint Berkes Sándor, az inkei Inke-Ber Bt. cégvezetője vettek részt, melyet a munkaszervezet munkatársai koordináltak. A vállalkozói tematikus csoport gazdasági szempontból megközelítve, az innovációra való hajlandóságot, az élénk piaci versenyt, a helyi sajátosságokat és specialitásokat, a helyi termékek kultuszát, Csurgó város térségen belüli erősödését (mint térségközpont), és a turisztikai potenciál további erősödését hozta fel erősségként. A csoport tagjai egyöntetű véleményként hozták fel a megújuló energiát, a turizmus és a szálláshelyek további fejlesztését, mint lehetőségeket, melyek jelentős gazdasági potenciált rejtene magukban.

Szintén 2015. október 15-én ülésezett a Civil tematikus tervezői munkacsoport. A munkacsoport ülésen Toldi Miklós, a gyékényesi Dráva Szövetség elnöke, valamint Bodorik Janka a szövetség munkatársa, Halászi Attiláné, a Nemesdedi Református Egyházközség képviselője, Kövesdiné Panyi Antónia, a mesztegnyői Honismereti és Természetvédő Közhasznú Egyesület elnöke, Horváth Győző, az iharosi Szent László Király Lovagrend elnöke, Vassné Huszics Bernadett, a csurgói Napsugár Egyesület elnöke, Komári József, a Szőkedencsi Polgárőr és Tűzoltó Egyesület elnöke, valamint a munkaszervezet munkatársai vettek részt. A civil tematikus csoport tagjai fő erősségként a civil szervezetek nagy számát, a térség turisztikai potenciálját, az önkéntességet, a helyi identitástudatot jelölték meg. Szerintük mindezt negatívan befolyásolja a motiválatlan társadalom, az érdektelenség és a közömbösség, a befelé forduló emberek, a passzív civilek, az infrastruktúra hiánya, a szaktudás hiánya, a tőkehiány, valamint a rossz turisztikai sajtó, mint gyengeségek. Lehetőségként a rendezvényeket, illetve a közösségi épületekkel és a turizmussal kapcsolatos szolgáltatások fejlesztését hozták fel. Vassné Huszics Bernadett a HFS tervezési folyamatában, mindennapi munkájában is részt vett, mint a Csurgói Napsugár Egyesület elnöke és a Napsugár Szociális Intézmény vezetője, ami a Csurgói járás fogyatékkal élőinek nappali ellátását hivatott szolgálni. Elnök Asszony,

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Intézményvezető Asszony közel 20 éve foglalkozik nem csak a fogyatékkal élők, hanem a szociálisan hátrányos helyzetben élők mindennapi gondjaival, problémáival, és elhívott ezen a területen.

Kövesdiné Panyi Antónia, egyesületünk elnökségi tagja, Mesztegnyő Település alpolgármestere, a Honismereti és Természetvédő Közhasznú Egyesület elnöke, szintén részt vett a HFS tervezési folyamatában. Nem csak településén, hanem megyei szinten elismert szakember, akinek szellemisége, és mottója lehetne a vidék mottója is:

„Adj szárnyat azoknak, akiket szeretsz, hogy repüljenek!

Gyökeret hogy visszatérjenek,

és okot, hogy maradjanak!”

/Dalai láma/

A tematikus tervezői munkacsoportok közül az önkormányzati tartott utoljára ülést, 2015. október 19-én. Az ülésen Füstös János, Csurgó város polgármestere, Garai endre, Zákány község képviselője és Bertók László, Vése község polgármestere vettek részt. Lehetőségekként említették a célzott marketinget, a helyi feldolgozás erősítését, a helyi termelést, a megújuló energia lehetőségeinek kiaknázását, a turisztikai szolgáltatások fejlesztését, valamint az helyi együttműködések erősítését. A csoport tagjai veszélyként tartják számon a bürokráciát, az elöregedést és az elnéptelenedést, a társadalmi összetétel változásának, a centralizációnak, az önkormányzati hivatalok gyengítésének, továbbá a nem helyi szolgáltatók tevékenységeinek (leginkább a kivitelezés terén értendő) negatív folyamatait. Az önkormányzati tematikus csoport tagja volt Bogdán Imre, Szenyér Község polgármestere, aki egyben a Szenyéri Etnikai Cigány Szervezet elnöke. Bogdán Imre, nem csak saját településén, hanem az egész térségben kiemelkedő munkát végez a cigányságot, roma társadalmat érintő problémák kezelésében.

A tematikus tervezői munkacsoport üléseket követően a HACS munkaszervezetének munkatársai összesítették az elnökség és a munkacsoportok SWOT analíziseit, majd a térségben, közös önkormányzati hivatalonként 1-1, összesen nyolc darab fórumot hirdettek meg. A fórumok meghívójának kiküldése a HACS saját csatornáin túl (e-mail, weboldal) - a helyi önkormányzatok segítségével - realizálódott papír alapon is, tehát minden térségi háztartás megkapta a papír alapú meghívót is.

2015. október 27-én Koczor-Meló Edina fórumot tartott Nagyszakácsiban és Somogyzsitfán. Koczor-Meló Edina és Pintér Endre 2015. október 28-án, Mesztegnyőn és Pusztakovácsiban tartott fórumokat. Iharosban és Böhönyén 2015. november 3-án, Zákányban és Csurgón november 4-én volt rendezvény. Minden tematikus tervezői munkacsoport ülés és fórum előtt a HACS munkatársai egy rövid képzést tartottak. A képzés keretében ismertették a LEADER alapelveket, a tervezés módszertanát, a munkacsoport, és a lakossági fórum célját, indokoltságát, elvárt eredményét.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

A HFS elkészítését segítő képzéseken/ tematikus tervezői munkacsoport üléseken résztevők száma település és partnerségi szektor szerint

Település	Tematikus tervezői munkacsoport ülések								
	Vállalkozói tematikus tervezői munkacsoport			Civil tematikus tervezői munkacsoport			Önkormányzati tematikus tervezői munkacsoport		
	Ö	C	V	Ö	C	V	Ö	C	V
Berzence									
Bőhönye									
Csákány									
Csömend									
Csurgó			1		1		1		
Csurgónagymarton									
Főnyed									
Gadány									
Gyékényes					2				
Hosszúvíz									
Iharos					1				
Iharosberény									
Inke			1						
Libickozma									
Mesztegnyő					1				
Nagyszakácsi									
Nemesdéd					1				
Nemeskisfalud									
Nemesvid									
Nikla									
Órtilos									
Pogányszentpéter									
Porrog									
Porrogszentkirály									
Porrogszentpál									
Puszkovácsi									
Sávoly			1						
Somogybükkösd									
Somogyicsicsó									
Somogysámson									
Somogysimonyi									
Somogyudvarhely									
Somogyzsitfa									
Szegerdő									
Szenta									
Szenyér									
Szőkedences					1				
Tapsony									
Táska			1						
Varásló									
Vése							1		
Zákány							1		
Zákányfalu									
Jelmagyarázat: Ö=önkormányzati szektor; C=civil szektor; V=vállalkozói szektor									

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

A HFS elkészítését segítő képzéseken/forumokon résztvevők száma település és partnerségi szektor szerint

Település	Fórumok																							
	Nagyszakácsi			Somogyzsitfa			Mesztegnyő			Pusztakovácsi			Böhönye			Iharos			Csurgó			Zákány		
	Ö	C	V	Ö	C	V	Ö	C	V	Ö	C	V	Ö	C	V	Ö	C	V	Ö	C	V	Ö	C	V
Berzence																								
Böhönye													3	17	3									
Csákány				3																				
Csömend										1														
Csurgó																								
Csurgónagymarton																								
Főnyed				1																				
Gadány																								
Gyékényes																			1					
Hosszúvíz							2																	
Iharos																1	5	2						
Iharosberény																								
Inke																1								
Libickozma										1	2													
Mesztegnyő																								
Nagyszakácsi	3																							
Nemesdéd																								
Nemeskísfalud																								
Nemesvid				1																				
Nikla										1														
Órtilos																						2		
Pogányszentpéter																2								
Porrog																								
Porrogszentkirály																								
Porrogszentpál																								
Pusztakovácsi										1	2	2												
Sávoly						1																		
Somogybükkösd																								
Somogyicsicsó																								
Somogyásámsón				1																				
Somogyisményi						1																		
Somogyudvarhely																								
Somogyzsitfa				2																				
Szegerdő																								
Szenta																								
Szenyér																								
Szőkedences				1																				
Tapsony																								
Táska										2														
Varászló																								
Vése																								
Zákány																						3	1	
Zákányfalva																								

Jelmagyarázat: Ö=önkormányzati szektor; C=civil szektor; V=vállalkozói szektor

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

A lebonyolított 8 fórumon elhangzott, hogy a térség legnagyobb problémája egyértelműen az óriási mértékű elvándorlás, valamint a munkahelyek és egyben a szakképzett munkaerő hiánya. A fórumokon jórészt önkormányzatok és civil szervezetek képviselői vettek részt, ebből fakadóan, az ő tevékenységi körükhöz kapcsolódó javaslatok hangoztak el. A civilek a helyi identitástudat növelésében látnak megoldási lehetőséget, amelyet rendezvények tartásán keresztül kívánnak megvalósítani. A résztvevő vállalkozók részéről a fórumokon felvetődött a turisztikai és a helyi termékek fejlesztésének igénye.

Magyarország LEADER támogatásra jogosult lakónépessége 3.885.085 fő, melyből a 15-59 év közötti lakosság aránya 62%. A Vidékünk a Jövőnk LEADER HACS illetékességi területe támogatásra jogosult lakónépessége pedig 29689 fő, míg a 15-59 év közötti lakosság aránya 61,6% (18288 fő), mely az ország e korú lakosságának 0,75 %-a. A fórumokon résztvevőkkel és a térség önkormányzatain keresztül a lakosságot megszólítva a HACS munkatársai 150 darab kérdőívet töltettek ki a LEADER programmal és a HFS irányvonalaival kapcsolatban.

Az elkészült SWOT analízisek és a beérkezett kérdőívek összesítése alapján a HACS munkaszervezet HFS tervezésben résztvevő munkatársai elkészítettek egy HFS tervet, melyet a 2015. december 8-ára összehívott közgyűlés megtárgyalt és a 10/2015. (XII. 8.) számú közgyűlési határozatával elfogadott.

3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség a 2014-2020 közötti programozási időszakra történő felkészüléséről és a Helyi Fejlesztési Stratégiához kapcsolódó tervezési terület előzetes elismeréséről szóló 5/2014. (II. 6.) IH közlemény feltételeinek megfelelően.

Az Egyesület által lefedett HFS tervezési területhez (IH általi jóváhagyás 2015. szeptember 25.) tartozó települések száma: 43 db, támogatásra jogosult lakónépesség száma: 29689 fő, mely alapján megfelel az uniós keretjogszabályban meghatározott minimum és maximum lakosság számnak (10 000-150 000 fő).

A területi lehatárolás során a fő rendezési elvet figyelembe véve a HFS tervezési terület homogén, gazdasági-társadalmi szempontból egyaránt összetartozó, Somogy Megye határához illeszkedő, két járásban elhelyezkedő térség. A HACS 43 települése a Dél-dunántúli régió Somogy megye Csurgói járásának teljes egészét, valamint a Marcali járás déli részét fedi le, egységes, összefüggő területet alkotva. Felmerülhet a kérdés, hogy miért csak a Marcali várostól délre helyezkedő települések tagjai az akciócsoportnak. A HACS létrejöttékor fontos szempontból, hogy a tagtelepülések közel azonos gazdasági- társadalmi mutatókkal rendelkezzenek, a települések között a területi különbségek alacsonyak legyenek. Véleményünk szerint egy Balaton parti települést, mint pl. Balatonmária-fürdőt nem lehet összehasonlítani, egy stratégia alá vonni egy a Marcalitól délre fekvő településsel, mint pl. Nemesdéd község. Ezért volt szükséges a Marcali járás területét megbontani.

Vidékünk a Jövők Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

A térség településeinek több mint felére az alacsony lélekszámú aprófalvas szerkezet jellemző. Többségüket kedvezőtlen demográfiai és társadalmi folyamatok jellemzik, amely a gazdasági teljesítményükre is negatív hatással van. Ezen falvak esetében az elöregedés, a tartós és rendkívül magas munkanélküliség, az – ebből adódó – elvándorlás, egyre nagyobb problémát jelent. Az aprófalvas térségek problémáinak megoldása, leszakadásuk megállítása és a folyamat megfordítása kiemelten fontos feladat.

A tervezési területet érinti a Duna- Dráva Nemzeti Park, amely nemzetközileg kiemelkedő turisztikai vonzerő. A nemzeti park saját szolgáltatásain túl különböző magán beruházások által jöttek létre turisztikai attrakciók, mint például a Csurgó Óvárosának turisztikai fejlesztése vagy a Nagyszakácsiban évente megrendezésre kerülő Királyi szakácsok gasztronómiai verseny. A térség elvándorlási problémája leginkább a fiatal, felsőfokú végzettséggel rendelkező szakembereket érinti, illetve a szakképzett munkavállalókat. A tervezett fejlesztések humán háttere korlátozottan áll rendelkezésre, ezért fontos a „bottom up” elv program szintű alkalmazása, hiszen a helyben élők ismerik egymás és saját maguk humán erőforrás kapacitásait. Pénzügyi erőforrások tekintetében a térség tökeszegénynek mondható, alacsony az önálló fejlesztéseknek a száma, fontos a pénzintézetek hitelezési politikájának szerepe.

A Vidékünk a Jövők Szövetség területe



➤ 1.sz. ábra: Koczor-Meló Edina (2015.)

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Az akcióterület mérete és a HACS szervezeti felépítése együttesen biztosítja a helyi lakosság bevonását a közös munkába, döntéshozásba, lehetővé téve a személyes interakciókat, ami nélkülözhetetlen az alulról építkező fejlesztési programhoz.

4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeink elemzése

4.1 Helyzetfeltárás¹

A térség általános jellemzői

A tervezési terület földrajzilag a Dunántúli-dombságon található. Két járás (csurgói, marcali) területén helyezkedik el, a csurgói járás teljes egészében, a marcali járás 25 települést ölel fel. A térség majdnem határos a Balatonnal, így 7 települése is a Balaton kiemelt üdülőkörzetébe tartozik (Csömend, Főnyed, Nikla; Sávolgy, Somogysámsón, Szegerdő, Táská), 3038 fő lakossággal. A településhálózat mai képe és területi jellege hosszú történeti fejlődés eredménye, s egyben a gazdasági, társadalmi folyamatok befolyásolásának az egyik legmerekvebb része, általános feltételrendszere. A térség településhálózatának fejlődési folyamatait elsősorban az országos történeti mozgások és sorsfordulók határozták meg, de az egyes települések mégis szert tettek egyedi sajátosságokra is.

A helyi közösség területén a csurgói járás tartozik az ország komplex programmal fejlesztendő leghátrányosabb járásaihoz. Így a 43 településből 18 (Berzence, Csurgó, Csurgónagymarton, Somogycsicsó, Gyékényes, Iharos, Iharosberény, Pogányszentpéter, Inke, Órtilos, Porrog, Porrogszentkirály, Porrogszentpál, Somogybükkösd, Somogyudvarhely, Szentá, Zákány, Zákányfalu) került ezen célcsoportba. A csurgói térség területe 496,19 km², melyet 1 város, 1 nagyközség és 16 község fed le. A települések közül 5 zsáktelepülés. A leghátrányosabb helyzetű térségben az álláskereső aránya magasabb az országos és a megyei átlagnál is. Az ország egyik leghátrányosabb járása számos megoldatlan szociális problémával (magas az időskorosztály aránya, előregedő kistelepülések, több településen magas a roma kisebbség száma) néz szembe. Komoly probléma továbbá, hogy felsőfokú végzettségű fiataljaink nagy része a munkahely és az alapvető szolgáltatások hiánya miatt nem térnek vissza térségünkbe.

A térségben élők jelentős hányadának a mezőgazdaság kiegészítő jövedelemszerzési lehetőséget biztosít, és számos mezőgazdasági növény, illetve termék (örökzöldek, gyümölcsök) termesztéséhez kedvez a terület egyedi mikroklímája, talaja. Viszont szükség lenne a növények nagyobb mértékű, térségben való minél korszerűbb eljárással történő feldolgozására, hiszen a hozzáadott érték növelése javítja a térségben megtermelt termékek piacra jutásának feltételeit is.

A jelenlévő vállalkozások – amelyek továbbra is túlnyomórészt mezőgazdasági kötődésűek – tökehiánnyal és komoly piacra jutási nehézségekkel küszködnek. A rendszerváltást követően, a termelőszövetkezetek megszűnésével, átalakulásával beszűkültek az integrátori szerepkörök, és

¹ Adatok forrása: <https://www.teir.hu/leader/-2015>.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

jelenleg is kevesebb és gyengébb minőségű ilyen tevékenységet felvállaló szervezet működik a térségben (pl.: szociális szövetkezetek).

A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői

A települési sajátosságok részben a lokális természetföldrajzi környezet hasznosításához (szántóterület, erdő), részben pedig a helyi történeti-társadalmi specifikumokhoz (pl. kismemesi falvak, uradalmi központok, uradalmi majorok, kisbirtokos parasztfalvak) kapcsolhatóak.

A terület tájképe változatos, a jellegzetes tájelemek nem sérültek. Általában az épített vidéki településkörnyezet harmonikusan illeszkedik a táj képébe.

A terület fedettsége jó, domborzati viszonyokból adódóan az erodálódott, deflálódott területek nagysága nem számottevő. A talajszennyezettség tekintetében az elmúlt időszak fő szennyező forrása a nagyüzemi mezőgazdaság volt. A mezőgazdaság átszervezése következtében ez a hatás egyre kevésbé terheli a talajt.

A területen található folyó, patakok, tavak általában jó vízminőségűek. Az élővizek legfontosabb szennyezője a mezőgazdasági művelés, illetve néhány esetben szennyvíz kerülhet élővízbe.

A felszín alatti vizek minősége is megfelelőnek mondható. A terület alatt nagyterjedésű meleg vizes medence található, a felszínre hozható víz a talajszinttől 800 – 1200 m mélységben található. Vízfelhasználás tekintetében a legfontosabb a kommunális felhasználás.

A területen jelentős ipari üzem nem található, ennek következtében a legnagyobb levegőszennyező a közlekedés, illetve a fűtés. A vizsgált terület levegője tisztának mondható.

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség által lefedett terület úgy Somogy megye, mint az ország egyik legnagyobb biodiverzitású területei közé tartozik. Megtalálhatóak itt a vizek, vízpartok, mocsarak, lápok, egyéb vizes élőhelyek, lombos erdők, valamint a területre jellemző fás legelők. A sokszínű és mozaikos élőhelyeknek köszönhetően gazdag a növény és állatvilág is.

A keletkező szennyvíz nagyobbik hányada kommunális szennyvíz, amely a nagyobb települések vonzáskörzetében a központi szennyvíztisztítóba kerül. A tisztítást követően jut ki a természetes vízfolyásokba. A gerincvezetékre nem kapcsolt települések szennyvízhelyzete ellentmondásos. A keletkezett szennyvizet szivattyús tartálykocsikkal szállítják a szennyvíztisztítóba, aminek végállomása sokszor nem a kijelölt tisztítómű. További problémát jelent a szennyvíztisztító mellékeként megjelenő szennyvíziszap elhelyezése, feldolgozása, felhasználása.

A térség települései tagjai a regionális hulladékgyűjtő- és feldolgozó rendszernek, így minden településről heti rendszerességgel elszállítják a keletkező kommunális hulladékot. A településeken az utóbbi időben megjelentek a szelektív hulladékgyűjtő szigetek, melyeket a lakosság egyre inkább használ.

Földhasználat tekintetében a legfontosabb felhasználási mód az erdőgazdálkodás és a mezőgazdaság, ezen belül a szántóföldi növénytermesztés, a rét- és a legelőgazdálkodás. Foltokban megtalálható még

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

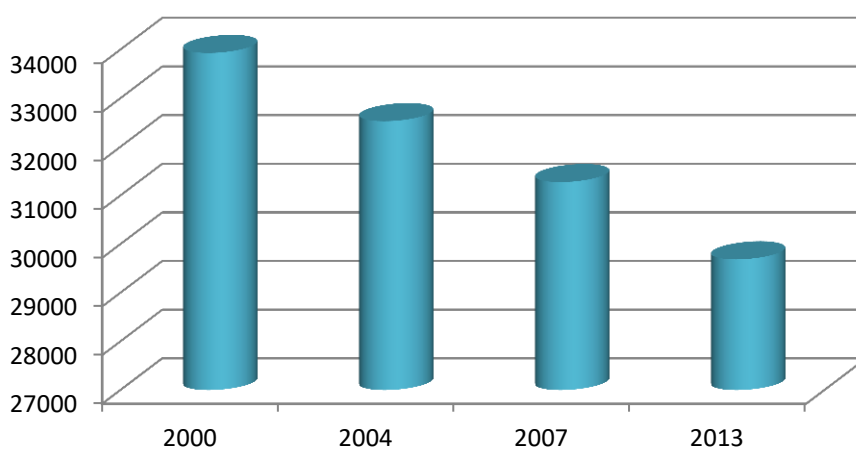
gyümölcs- és szőlőültetvény, illetve az utóbbi időben kísérleti jelleggel energianövények termesztésével is próbálkoztak. Mindezek mellett a biogazdálkodás is kezd egyre inkább teret hódítani. A közeljövő feladatai közé tartozik a természetközeli gazdálkodás elterjesztése.

Demográfiai helyzet

A 43 település népsűrűsége 28 fő/km². A népsűrűség tekintetében jóval alatta marad a megyei átlagnak (52,6 fő/km²). A térségben az aprófalvak a jellemzőek, a települések átlagos népessége 690 fő, ami a Somogy megyei átlaghoz képest is alacsonynak mondható (1172 fő). A térségben egyetlen város található (Csurgó), egy nagyközség (Berzence) és néhány nagyobb település (Mesztegyő, Iharosberény) az, ahol térségi vagy mikrotérségi központ, közös önkormányzati hivatal is működik. Ezek fejlettsége magasabb fokú, mint a néhány száz lelkes zsáktelepüléseké, azonban a közösségen belül nem tapasztalható komolyabb fejlettségbeli különbség.

A helyi közösség lakónépessége 29689 fő (2007: 31277 fő), mely lakosság 43 településen él. A térség lakosainak száma évek óta nagymértékben csökken, melynek oka a születések számának csökkenése, valamint a kedvezőtlen szociális viszonyok és a munkalehetőségek csekély száma miatti elvándorlás.

Lakónépesség szám (fő)



2. sz. ábra: Koczor-Meló Edina (2015.)

A lakók 17,3%-a városi, 8,6%-a nagyközségi, 74%-a községi lakos. A községek átlagos népességszáma 514 fő, ez a magyar falvak átlagos népességszámának 45%-a. A falvak nagysága 27 (Libickozma) és 1364 fő (Mesztegyő) között szóródik. A lakónépességen belül a férfiak aránya 48,5%, míg a nők aránya 51,5%.

Az Európai Unió népsűrűségi kategóriái szerint az elnéptelenedéssel veszélyeztetett területnek minősül az, ahol a népsűrűség az országos átlag 50%-a vagy kevesebb, és folyamatos a népességfogyás. Ez alapján a tervezési terület is a veszélyeztetett területek közé tartozik. A térség

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

öregedése jelentős mértékben emelkedik, a népességfogyás a kisebb településeken még inkább dominánsabban jelentkezik, ezért a településeken nagy azon ingatlanok száma, amelyek lakatlanok és gondozatlan állapotúak.

A lakosság korösszetétele évről évre kedvezőtlenebb. Jelenleg 0-14 éves 4315 fő (15,22%), 14-60 éves 18272 fő (60,15%), 60 év feletti 7102 fő (24,63%) él a közösség területén.

A térség településein érzékelhető gyereklétszám-csökkenés miatt a következő 10 évben a gyermeklétszám elég jelentős (15% fölötti) visszaesésével kell a térségben számolni.

A roma lakosok korfája eltér a térség lakosságára általában jellemzőktől. A roma lakosság körében ugyanis alacsonyabb az idősek száma. Az ellátórendszer kiépítése során figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy a roma lakosok körében a biológiai és a szociális életkor (házasságkötés, családalapítás, öregség értelmezése) eltérő. A migráció a roma kisebbség körében gyakoribb, mint a közösség egyéb lakosainak vonatkozásában.

A térség demográfiai, térszerkezeti és intézmény ellátottsági adatait vizsgálva megállapítható, hogy az ellátás természetes mutatói, az alapfokú intézményeket tekintve megfelelnek az országos átlagnak, míg a középfok országos jellemzőit tekintve meghaladják – különösen a hasonló helyzetű és fejlettségű térségek – statisztikai átlagát. Csurgón két gimnázium és egy szakközépiskola, míg Somogyzsitfa-Szőcsénypusztán egy szakközépiskola található. Ennek köszönhető, hogy a továbbtanulási esélyeket tekintve az itt élő gyermekek és fiatalok nem számítanak hátrányos helyzetűnek.

A felsőfokon végzők jelentős hányada nem tér vissza a térségbe, vagy még nagyon fiatalon bekapcsolódik a migrációs mozgásba. Az okok objektív oldalán ott sorakozik a térség periférikus elhelyezkedése, infrastrukturális kapcsolatainak viszonylagos feltáratlansága, a gazdaság fejletlensége, s ezekből eredően a települések népességmegtartó-képességének jelentős gyengülése.

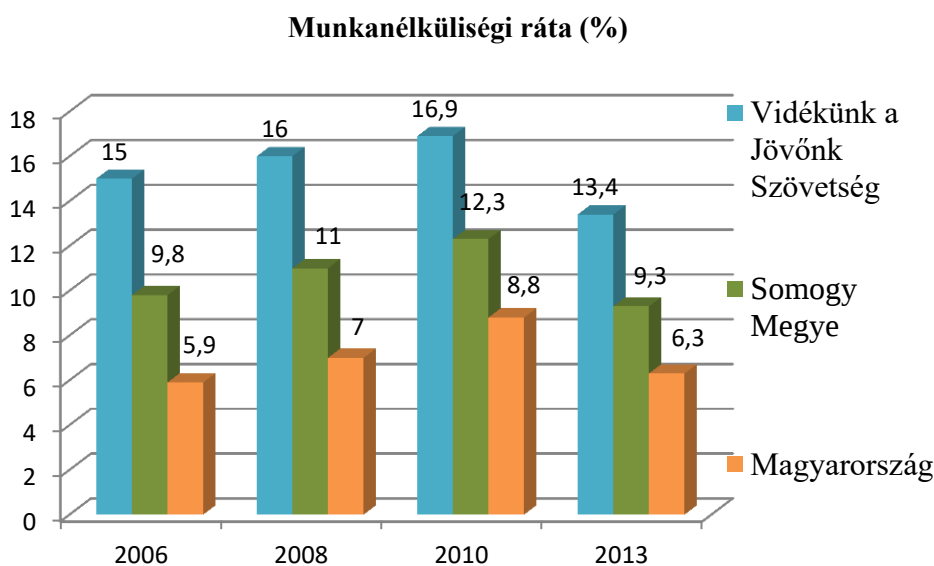
Gazdasági környezet

A működő gazdasági vállalkozások száma jelentősen elmarad az országos átlagtól. A rendszerváltást követően több nagy múltú vállalkozás zárt be, vagy drasztikus mértékben csökkentette a foglalkoztatottak számát. Ebből is adódott az a tény, hogy nagy számban jöttek létre kényszervállalkozások, amelyek közül csak néhány erősödött meg, többségük vegetál. A helyi közösség területe meghatározóan mezőgazdasági jellegű, kevés az ipari tevékenység. Kettő meghatározó ipari vállalat működik – foglalkoztatottsági szempontból – Tapsonyban (Hans Pausch Hungária Kft.), és Csurgón (Csurgói Faipari Gyár) akik egyenként több mint 200 főt foglalkoztatnak. Az erdőgazdálkodás volumenéből következően nagy múltja van a fafeldolgozásnak (Csurgó, Szentá, Gyékényes, Nikla, Somogyzsitfa). A kedvező klimatikus adottságok miatt sokan foglalkoznak gyümölcsstermesztéssel. (Nemesdéd, Nemeskislalud, Porrog). A munkanélküliség növekedésével a helyben foglalkoztatottak száma is arányosan csökkent. A munkahelyek hiánya miatt többen kényszerülnek ingázni a környező nagyobb városokba (Nagykanizsa, Kaposvár, Nagyatád, Marcali),

Vidékünk a Jövők Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

ennek ellenére térségen kívül foglalkoztatottak száma a térségben foglalkoztatottak számához viszonyítva elenyésző, még a 4%-ot sem éri el. A térség mezőgazdasági termelőinek legnagyobb problémája a feldolgozottsági fok alacsony szintje. A gazdálkodóknak az elavult géppark és a nem megfelelő szárító, tároló kapacitás jelent gondot. Hűtőház kapacitás található a térségben több településen, de nagy részük felújításra, fejlesztésre szorul. Az új típusú szövetkezeti formák alakítása pl. szociális termeltetői csoportok stb. területén fejleszthetők lennének. Az intenzívebb növénytermesztés még a meglévő viszonylag nagy, családi házakhoz tartozó, jelenleg többségében üres területeken is foglalkoztatást és kiegészítő jövedelemszerzési lehetőséget hozhatna. Az elmúlt évtizedben a legnagyobb fejlődés a kereskedelemben és a vendéglátásban történt, a horvát határ és a Balaton közelsége miatt. A Balaton adta lehetőségeket leginkább a nyári időszakban lehet kiaknázni, amely az erős szezonálitásból adódóan csak 1,5 havi bevételi forrást jelent a vállalkozások számára. A horvát bevásárló turizmus kínálta lehetőséget leginkább Berzence tudta kamatoztatni, azonban ez a lehetőség a piaci árak kiegyenlítődése következtében mára szinte teljesen megszűnt. A vállalkozói bevételek alacsonyak, ennek oka lehet, hogy a legtöbb gazdasági szereplő önfoglalkoztató magánvállalkozó. A közeli nagyvárosok, Nagykanizsa, Marcali, Nagyatád koncentráltan jelenik meg több szolgáltató, melynek következtében térségünkben a településen működő szolgáltató mikrovállalkozások elsorvadtak. Több olyan település is van, ahol a kereskedelmi és szolgáltató szektor nincs jelen.

A térségben romlik a foglalkoztatási helyzet (amennyiben a közfoglalkoztatási adatokat nem számítjuk bele a statisztikába), ezt mutatják az álláskeresői adatok, melyekből azt is megállapíthatjuk, hogy a térségre kedvezőtlen munkaerő piaci pozíció a jellemző. A közösség munkanélküliségi rátája 14,1%. Az elmúlt 3-4 évben stagnált a regisztrált álláskeresők száma, ami a közfoglalkoztatás és a külföldi munkavállalás erősödésével magyarázható.



3. sz. ábra: Koczor-Meló Edina (2015.)

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

A települések közül jó néhányról a foglalkoztatók megközelítése körülményes. A MÁV és a Volán járatai több kisebb zsáktelepülés esetében számszerűleg nem kielégítők.

A térség foglalkoztatottsági helyzetének szempontjából is fontos kiemelni, hogy a helyi közösség területén két, megyei szempontból is jelentős szakképző intézmény működik (Csurgó, Somogyzsitfa-Szőcsénypusztá), amelyek alkalmasak lennének arra, hogy a munkaerőpiac keresletéhez alkalmazkodó képzést nyújtsanak, így a térségbe szándékozó potenciális befektetők elvárásainak megfelelő humánerőforrás-igény biztosított lehet.

A térség kiaknázható erőforrásai területenként eltérőek, ezt tükrözi a mikrotérségek aktív keresőinek ágazatonkénti megoszlása is. A térségben a megyei átlagot meghaladó arányban foglalkoztatja a mező- és erdőgazdálkodás az aktív keresőket. A helyi közösség területén régen számos termelőszövetkezet működött, az innen kiszoruló dolgozók egy része magángazdálkodásba kezdett, másrésztől a munkát keresők táborát gyarapítják. Az álláskereső aránya a nyári időszakban komoly mértékű csökkenést produkál, ami a szomszédos balatoni térség időszaki jellegű munkaerő-felszívó képességével magyarázható, bár ez is csak tünetileg kezeli a munkaerő-piaci problémákat.

Fokozza a társadalmi problémákat, hogy a képzetlen munkakeresők aránya legmagasabb a roma népesség körében, nem ritka a második generációs munkanélküliség jelensége. A tartós munkanélküliség kiváltotta mentális problémák kezelése túlmutat a munkaerő-piaci eszközök hatókörén, csak a szociális szféra bevonásával kezelhető.

A pályakezdekők között a fiatal diplomások aránya rendkívül alacsony, ez indirekt módon azt is bizonyítja, hogy a térségnek még nem számottevő a vonzása a fiatal diplomásokra.

A térséget érinti az E601-es Európa-út is (Bécs–Sopron–Sárvár–Sümeg–Keszthely–Marcali–Nagyatád–Barcs–Okučani irányban), amely Ausztrián keresztül Nyugat-Európa és a délszláv térség összekapcsolását biztosítja, és tranzit forgalma igen jelentős mind a kamionforgalom, mind pedig a turisták tekintetében. A közúthálózat várható fejlesztésével nem csak a térség közlekedési helyzete, hanem tökevonzó képessége, és gazdasági fejlettsége is javulhat. A térség közúthálózata folyamatosan romlik, a külterületek, zártkertek megközelítése néhány esettől eltekintve szilárdútburkolat nélkül közelíthetőek meg csupán. Nagyon fontos kiemelni, hogy a térségen két fontos vasútvonal halad át, az egyik a Budapest–Gyékényes–Rijeka közötti nemzetközi vasútvonal, amely előnyös gazdasági és turisztikai szempontból egyaránt, és jó alapot adhat egy logisztikai központ telepítéséhez, a másik a déli határ mentén halad Pécs és Barcs felől a Zala megyei Murakeresztúr, majd Nagykanizsa irányába. A térség közművesítettsége jónak mondható az elektromos hálózat, ivóvízhálózat mindenhol kiépített, azonban több helyen rövid időn belül felújításra, modernizációra van szükség.

A térségben száz évvel ezelőtt a mezőgazdaságból a lakosság 60%-a élt meg. Ma lakosság alig 3%-a foglalkozik „csak” mezőgazdasággal, s mintegy 10-15%-a kiegészítő tevékenységként, vagy alkalmi módon van kapcsolatban a földműveléssel. A nagy ipari létesítmények távoli volta okán, a légszennyeződés minimális értékben van jelen, sőt elmondható az hogy a levegőnk kiváló. Azonban

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

a globális felmelegedés jelei nálunk is mutatkoznak: a szélsőséges csapadékviszonyokban, az Alföldet közelítő aszályos nyarakban, de hirtelen csapadékhullámokban is. A műtrágyázásból adódóan az élővizeinkben a csurgalékból származó nitrogén és foszfor felesleg miatt gyakran megjelenik az eutrofizáció. A talajvizek és a felszínhez közeli rétegvizek nitrítések, nitrátosok lehetnek, emberi, de gyakran állati fogyasztásra s alkalmatlanok. A talajok szerkezete az istállótrágyázás szinte teljes hiánya, illetve a mezőgazdasági hulladékok (pl. kukoricaszár lebomlásának lassú volta miatt) fokozatosan romlik. Kárt okozhat a túlzott mértékű hígtrágyázás is. Ezzel szemben büszkéek lehetünk a természeti környezetünk védelmére. A Duna-Dráva Nemzeti Park körül öleli térségünket, és példamutató a város belterületén lévő helyi védett területek (parkok, fasorok). Hatalmas monokultúrák alakultak ki a szántóföldi növénytermesztésben és a termesztett fajokat kizárólag a piaci tényezők diktálják. A szőlő és gyümölcskertek helyén intenzív (talajrabló) fenyőültetvények vannak. Az állattartás ijesztően visszaszorult. Mik az elmúlt század elején több mint másfélezer szarvasmarha volt a településen, ezek száma a városban nem éri el az ötvenet. Sertés, juh, kecsketenyésztéssel alig foglalkozik valaki, s baromfi tenyésztése is minimális. A fogyasztói társadalom illúziója és a piaci kényszerűség diktál! A Föld biológiai kapacitása (a térségben is) egyre csökken, a várható ökológiai válság miatt önfenntartásra kell berendezkedni, melyre a múlt példákat ad.

A térség tradicionálisan mezőgazdasági terület, kiterjedt erdőgazdálkodással. A térség jelentős agrárhagyományokkal rendelkezik, és ma is több mezőgazdasági vállalkozás működik a térségben. A térségben élők jelentős hányadának a mezőgazdaság kiegészítő jövedelemszerzési lehetőséget biztosít. Térségünkben a szántóföldi növények közül legnagyobb területen kukoricát termesztene. Inke, Berzence, Somogyudvarhely körzetében jelentős burgonyatermesztés folyik. A településekről elmondható, hogy fő termelőjük a körzetnek, étkezési és vetőburgonyát termesztene, melynek nagy részét a Solanum Kft. vásárolja fel.

Gyümölcs termesztés (alma, körte, meggy, barack) elsősorban Porrogszentpál, Porrog, Porrogszentkirály községek területén jellemző. A térségben termelt gyümölcsök helyben történő feldolgozása nem megoldott, a felvevőpiac hiánya is problémát okoz.

A kecskeméti Szőlészeti Kutatóintézet szerint a térség területének 90%-a kiválóan alkalmas, 10%-a pedig alkalmas a szőlőtermesztésre, mely lehetőséget ad a helyi tájborok nemzetközi minőségű termelésének.

A térség valamennyi településén széles körben termesztene bogyós gyümölcsöket, a legnagyobb területen málnatermesztést folytatnak, de nem elhanyagolható a szeder és ribizli termelése sem. A szelídgesztenye őshazája Iharosberény, de a térségben mindenhol termeszthető. Csurgó, Berzence, Somogyudvarhely, Gyékényes és Zákány területén mindenképpen említésre méltó mezőgazdasági tevékenység a karácsonyfának való fenyőfák, és különböző örökzöldek termesztése. Ezen felül

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

örökzöld csemetekert Órtilos és Zákányfalú községekben is működik. Az itt élő emberek életében fontos szerepet tölt be az örökzöldek termesztése.

A térség számos műemlékkel büszkélkedhet, legkiemelkedőbb a csurgói Szentlélek templom, és a berzencei Szent Kereszt templom, melynek faoltárát a látogathatók is megcsodálhatják. Iharosberényben találhatjuk az Inkey-kastélyt, amelynek a parkja védett terület. A legtöbb térségi település temploma műemlék jellegű, de látogatásuk nehézkes a miserenden kívüli nyitva tartás hiánya miatt. Egyéb műemlék jellegű építmények a berzencei várrom, a csurgói Szentlélek templom műemléki környezete, az iharosberényi Szent Flórián szobor és a somogyudvarhelyi közkút. A kistérség egyetlen állandó kiállítóhelye a Csurgói Városi Múzeum, a múzeumban az állandó kiállítások mellett havonta új időszaki kiállítások is megtekinthetők. A Református Gimnázium régi könyvtára bejelentkezésre, vagy egyénileg, a gimnázium parkja - a Festetics kapuval, a Csokonai paddal, és Csurgó elhunyt nagyjainak emléket állító Panteonnal – szabadon látogatható. A környéken lévő kastélyok általában közintézményként funkcionálnak, az iharosberényi Inkey-kastélyt, a berzencei volt Festetics-kastélyt, az inkei Rohonczy-kastélyt, a zákányfalui Zichy-kastélyt, a somogybükkösdi Perczel-kastélyt csak kívülről csodálhatják az érdeklődők. A térségbe érkező vendégek fő motivációját a természeti adottságok, a kulturális és történelmi értékek jelentik. A térség társadalmi eseményeinek, rendezvényeinek többsége leginkább a helybeliek igényeit elégíti ki. A térségben nem működik tourinform iroda, amely ismertetné a turistákkal a térség látnivalóit, nevezetességeit, valamint tájékoztatást adna a térségi programlehetőségekről, viszont a csurgói kistérség honlapjáról elérhető a térség településeinek összes információja, turisztikai attrakciója.

Minőségi és mennyiségi fejlesztések kívánatosak, a szálláslehetőségek tekintetében. A térség kínálata lassan, fokozatosan bővül. A szálláshelyek számát és a férőhelyek számát tekintve kiemelkedő helyet foglal el a térségben Gyékényes és Csurgó

Társadalmi környezet

A térségben közel 170 non-profit szervezet működik, ebből közel 50 Csurgón. Vannak olyan települések, mint Nagyszakácsi, ahol a lakosságszámhoz képest magas a civil szervezetek száma (5 db), míg a másik végletet azok a települések alkotják, ahol semmilyen civil élet nincs (pl.: Csákány). A civil szervezetek egyre hatékonyabb működéssel végzik tevékenységüket, évről évre több pályázatot adnak be. Nagyon sok területre terjed ki a szervezetek működése, de legjelentősebbek az oktatással, kultúrával, szabadidővel, sporttal és a településfejlesztéssel foglalkozó szervezetek. Az aktív munka ellenére a civil szervezetek nagyon alacsony infrastrukturális háttérrel rendelkeznek. Legtöbb esetben (pl.: helyhiány miatt) gondot okoz a rendezvények megtartása, összejövetelek szervezése. A térségben hiány mutatkozik a civil szervezetek részére nyújtott szolgáltatásokból.

A térség településeit vizsgálva megállapítható, hogy a 43 településből mindössze 2 településen van a tartós munkanélküliek aránya 10 % alatt, 19 településen az 50 %-ot is meghaladja.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

A nyilvántartott álláskeresők több mint fele, 58,98 % legfeljebb nyolc általánost végzett. A 25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya 14,79 %-ot tesz ki, míg a 45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya 38,88 %.

A helyi társadalom identitás tudatában meggyengült, az elmúlt évtizedekben végbenő változások miatt, mint a munkahelyek hiánya, a települések elnéptelenedése, szolgáltatások minőségi és mennyiségi csökkenése. Ezek a folyamatok oda vezettek, hogy a társadalom egy rétege már motivációját elvesztette, a társadalmi helyzetébe beletörődve, stagnáló állapotban él napról-napra.

Az elkészült helyzetelemzésből egyértelműen megállapítható, hogy a térség legnagyobb problémája a munkanélküliség. Ennek következtében romlik a lakosság korösszetétele, nagymértékű az elvándorlás. Megállapítható, hogy az elvándorlás arányaiban a felsőfokú végzettségű réteget érinti a leginkább. Ezzel a térség komoly humán kapacitást veszít el, illetve egy széles réteg szakad el kulturális gyökereitől. A helyben maradó népesség nagy része képzetlen, akiknek – a tőkehiányos vállalkozások miatt – a különböző termelő ágazatokban való elhelyezkedésre kevés esélyük van. A kis létszámú, elöregedő, hátrányos helyzetű, várostól távol eső településeken hiányos az infrastruktúra, romló a vagyonbiztonság, helyben szinte nincs munkalehetőség. Kevés a kulturális-és szórakozási lehetőség, romlik a falukép és a lakosság testi-lelki egészségügyi állapota is. Stratégiánk legfőbb céljai a népesség helyben tartása, illetve a munkahely megtartás, munkahelyteremtés. A helyzetelemzés során világossá vált, hogy a nagyszámú képzetlen szabad munkaerőnek a foglalkoztatását jórészt a mezőgazdaság tudja megoldani. Ezért, az előzőekben (2007-2013) meghirdetett, helyi terméket előállítók támogatása célterületet meg kívánjuk őrizni. A kézimunka igényes termékek termelése (gyümölcsök, örökzöldek) a legtöbb esetben kis parcellákon (1-2 ha), zártkertekben történik. A térségi gazdák e tevékenységüket jövedelemkiegészítő jelleggel végzik, a legtöbb esetben östermelőként, családi gazdálkodóként. Mindenképp indokolt, hogy ezeket a termelőket potenciális pályázóként meg tudjuk jeleníteni. A mezőgazdaság fejlesztésére jó alapot nyújt a kitűnő agro-ökológiai potenciál, amire építve marketinggel és piacépítéssel elősegíthető a piacképes termesztési formák elterjedése, például a biogazdálkodás, bemutató gazdaság, valamint segíthető a fenntartható agrárgazdaság is. A közösségi aktivitás szakmai, ágazati és települési, településcsoporti jelleggel is erősödött az elmúlt években. Ezek különböző szervezeti, aktivitási szinten működnek, de még a legtöbb település kevésbé aktív, sőt helyenként hanyatló is a közösségi önszerveződés/önsegítés iránti érdeklődés a települések lakói között. Ennek legfőbb oka a „kulcsemberek” a szervező erő, vagy egyszerűen az összejövetelek megtartására alkalmas tér hiánya. A közösségi programok jó eszközei a rossz helyzetben élők bevonásának, az aktivitás erősítésének, ugyanakkor a társadalmi kirekesztettség, a tartós szegénység olyan társadalmi probléma, amely széles szakmai összefogást, a közösségek együtt gondolkodását és cselekvéseit igényli. A térség nem rendelkezik védjeggyel, vagy arculati programmal, pedig nagyobb fokú ismertséget, elismertséget tudna biztosítani a helyben előállított termékeknek,

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

szolgáltatásoknak. A vállalkozók, gazdálkodók közötti valós szolgáltatói, kereskedelmi és termelési segítő kapcsolódások száma alacsony. A fogyasztói kereslet, az értékesítési csatornák számának bővítése érdekében fontos lenne egy egységes arculat kialakítása, térségi szinten dolgozó marketingmenedzsment üzemeltetése, de ahhoz, hogy a stratégiai és operatív ügyvitel önfenntartóvá váljon, el kell érni egy nagyobb fokú szervezettségi, integrálódási szintet és bizonyos kritikus tömeget vásárlói és termelői szinten is. Az integrációt az Operatív Programok több oldalról is ösztönzik. Nagyon nehéz azonban a vidéki területeken kiépíteni egy olyan léptékű integrációt – legyen az bármilyen szervezeti forma is - ami hosszú távon is fenntartható. Ennek legfőbb oka a nagyipari termeléstől jelentősen elmaradó termelékenység, ezáltal a magasabb árak, illetve a fogyasztói oldal vásárlóerejének gyengesége. Természetesen a vásárlók száma is jóval alacsonyabb, mint a nagyobb városi területeken. A következő években fokozottan erősíteni szükséges a gazdasági alapokra is helyezhető közösségi érdekek mentén a termelés, az értékesítés egymásra épülését, új piacok szervezését, a meglévők erősítését. A piacszervezési területen szakmai kapacitás bővítése is szükséges alhálózati jelleggel. Az értékesítési csatornák erősítésénél a turisztikai szolgáltatói kínálat és a termelés nagyobb mértékű egymásra épültségét javítani kell, a kereskedelmi üzletekbe való beszállítás lehetőségeit is tovább kell bővíteni, ugyanakkor a termelést mindezekkel párhuzamosan mennyiségileg és minőségileg is növelni szükséges.

4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

Összességében elmondható, hogy a 122/2009. (IX. 17.) FVM rendelet alapján meghirdetett LEADER célterületek alapján megvalósított támogatott projektek jórészt a köz és a civil szférában hasznosultak. Az új rendszert, annak üzemeltetését a HACs-nak és a pályázóknak is tanulniuk kellett. Az első LEADER körben megfogalmazott, közösségi célú fejlesztéseket indukáló célterületek kisebb módosításokkal tovább lehetett vinni a következő körben is, viszont a vállalkozási alapú fejlesztésekhez kapcsolódó elemeket teljesen szükséges volt átdolgozni.

A 76/2011. (VII. 29.) VM rendelet alapján benyújtott pályázati kör legnagyobb eredménye, hogy sikerült a pangó vállalkozásfejlesztési célterületeket aktivizálni, majd az utolsó pályázati kört a biztos forrásfelhasználás tudatában indítani.

A 35/2013. (V. 22.) VM rendelet alapján a HVS Helyi terméket előállítók támogatása című intézkedése elősegíteni hivatott a magas hozzáadott értéket előállító gazdálkodást, a mezőgazdasági ágazat tökehiányának mérséklését, a gazdálkodás stabilitását és kiszámíthatóságát, valamint elősegíti a helyi piacra jutást, a közösségi önellátást, támogatja a helyi élelmiszer-termelést és forgalmazást. A HVS Vállalkozás fejlesztés című intézkedés célja volt elősegíteni a helyben foglalkoztatást, a helyi kisvállalkozások fejlődését, a családi, kisközösségi gazdálkodási formák elterjesztését, a hagyományokon alapuló megélhetési formák térnyerését. Az innováció, az innovatív gazdálkodási technikák elterjesztése fontos eleme kellett legyen a Vállalkozásfejlesztés című intézkedésben

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

résztvevő projekteknek. A kötelező partnerség révén, amely a Vállalkozás fejlesztés című intézkedés kritériuma volt a HACCS egyrészt erősíteni kívánta a térségen, településen belüli termék feldolgozási láncolatok kialakítását, a termelők, gyártók, szolgáltatók egymásközi kereskedelmi kapcsolatainak javítását.

A HVS Rendezvények támogatása, Civil szervezetek támogatása című intézkedések célja volt elősegíteni a helyben élők identitástudatának erősítését. A helyi rendezvények alkalmával a közösségek megismerhetik egymást, és széles társadalmi kohézió jön létre. A civil szféra erősítésével a társadalom szélesebb rétegeit lehet - akár közvetlenül, akár közvetve - érdekeltté tenni, a vidékfejlesztési politika alakításában, így erősödik az alulról jövő szerveződés is.

A LEADER 2007-2013 ciklus utolsó pályázati körében támogatott 14 db projekt mindegyike megvalósult.

A LEADER újító jellege a helyi erőforrásokra támaszkodó, új ötleteken alapuló, változatosabb kereskedelem, ipar és szolgáltatások támogatását jelenti. A helyi szereplők kezdeményezése, mely segítségével a terület által kínált sajátos kihívásokra találnak új, életképes megoldást. A különböző ágazatok összekapcsolásának sikeréhez a LEADER-ben több feltételnek kell teljesülnie. Fontos, hogy helyi szinten az integrált megközelítést értő irányítás jöjjön létre. A helyi szervezet mellett a szakpolitikának nemzeti szinten össze kell hangolni a különböző ágazatok közötti horizontális szakmapolitikai irányokat. A LEADER csoportok közötti hálózatépítés a feltétele annak, hogy a helyben szerzett tapasztalatok és átadható eredmények terjesztése, cseréje, a munkamódszerek és tudás továbbadása megtörténhessen. A helyi akciócsoportok térségek közötti és a nemzetek közötti együttműködése, továbbá a nemzetközi hálózatokkal, egyetemekkel, kutatással és fejlesztéssel stb. kiépített kapcsolatai sikertörténetként épülnek be az EU regionális politikájába.

A LEADER kezdeményezés integráltan kezeli a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés problémáit. A programdöntési jogköröket delegál a helyi szereplőknek, így a helyiek saját maguk dönthetnek a helyi fejlesztésekről, melyek a helyi igényekhez igazodnak, és helyi erőforrásokon alapulnak. A KET alapú pályázati rendszer a fentiekben részletezett elvárásokat abszolút megghiúsította, nem lehetett összeegyeztetni a LEADER alapelvekkel. A pályázatok benyújtását megelőzően, ami persze szigorú jogszabályok mentén történhetett, sok esetben nem volt meg az elegendő idő a felkészülésre az ügyfelek részéről, ezért rossz minőségű pályázati dokumentációk érkeztek be. Több ízben fordult elő, hogy a pályázati benyújtást megelőzően jogszabályváltozás történt, ami befolyásolta a pályázatokat. Nem segítette sem a pályázókat sem az ügyfeleket, hogy minden egyes körben változtak a jogszabályok, mindig újra kellett „tanulni” mindent.

A HVS megvalósítása érdekében az elnökség alapvető koncepciója az volt, hogy olyan ponthatárt állapítson meg, amellyel a rendelkezésre álló keretösszeg a térség méreteihez képest a leghatékonyabban kerüljön lekötésre. A 2011-től az elnökség maximalizálta a különböző jogcímek esetében elérhető támogatási összeget, kihasználta a pontozási jegyzőkönyv adta mozgásteret.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Általános célterületek határoztunk meg, mivel mikor egyedieket szerettünk volna, az IH egyeztetések alkalmával nem engedélyezték.

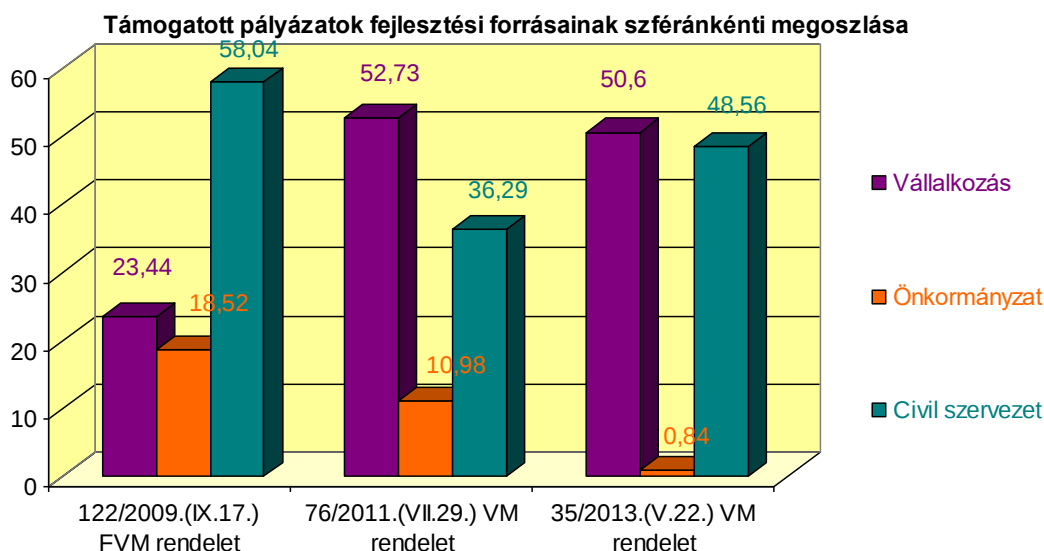
A HVS forrásallokáció elkészítésének alapja az előkészítés során beérkezett projektötlet adatlapok voltak, valamint a tervezői csoport által megfogalmazott igények. Mivel ezek időpontjában sem a HACS sem a projektgazdák nem voltak tisztában a pályázatok benyújtási és a projektek megvalósítási feltételeivel, ezért az eredeti forrásallokáció nem volt összeegyeztethető a beérkezett dokumentumokkal.

A térség legnagyobb problémáját, a munkanélküliséget, gazdasági potenciál alacsony voltát az első pályázati kör képtelen volt kezelni. Természetesen az egész program volumene nem arra hivatott, hogy térségi szinten megoldjon évtizedes gondokat, de arányaiban sem volt képes teljesíteni az elvárt mutatókat. Ennek egyik oka, hogy a területen működő vállalkozások a tőkehiányuk miatt még a 35%-os saját erőt is képtelenek előteremteni. A pályázatok utófinanszírozása is komoly problémát jelentett, hisz projekt előfinanszírozási hitelhez kellett volna jutnia olyan vállalkozásoknak, amelyek nem tartoznak a hitelbírálat szempontjából kedvezményezett ügyfelek közé. A HACS felmérve a problémákat, több javaslatot fogalmazott meg a célterületek átdolgozására vonatkozóan, illetve a működési területen szolgáltató pénzintézetekkel bonyolított le tárgyalásokat. A tárgyalások eredményeképp a takarékszövetkezetek kidolgoztak ajánlatokat az előfinanszírozásra vonatkozóan, de mindegyik hitel mögé ingatlanfedezetet kértek felajánlani. A térségi vállalkozások nagyobb része rendelkezik ingatlan tulajdonjoggal, de ezen ingatlanok többsége már jelzáloggal terhelt volt.

A HVS megvalósítása során 2 alkalommal éltünk az átcsoportosítás lehetőségével, minden esetben a kérelmek feldolgozását követően, a minél eredményesebb forrás kihasználás érdekében. A LEADER TK1 körben 14.272.062.- Ft-ot csoportosítottunk át, míg a TK2. körben 38.015.861.- FT-ot. Az utolsó körben szolgáltatásfejlesztésre és gazdaságfejlesztésre egyaránt forrás kiegészítést kaptunk, így nem volt átcsoportosítás.

Összességében elmondható, hogy a 2007-2013-as programozási időszakban sikerült a Vidékünk a Jövőnk Szövetség területén erősíteni a civil szférát, elindult valamiféle szemléletváltás a térségben, hiszen a pályázati források többségét, 46%-át ők hívhatták le. 45%-át kaphatták a vállalkozások, míg az önkormányzatok egyre kevesebbet és kevesebbet, ami részben az eladósodásuknak is köszönhető volt.

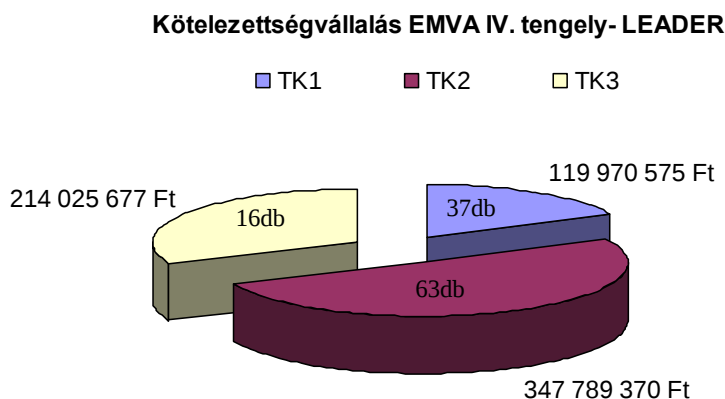
Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020



4. sz. ábra: Koczor-Meló Edina (2015.)

A támogatási döntéssel lekötött kötelezettségvállalás teljes összege 670.090.609.- Ft volt melyből a kifizetési kérelmekben jóváhagyott támogatási összege 643.286.985.- Ft, mely 96%-os teljesítést jelent. Ez a szám véleményünk szerint kiváló, főleg ha azt a követelményrendszert megvizsgáljuk, amit az MVH állított a végső kedvezményezettek elé. A rendszer nem volt sem rugalmas, sem ügyfélbarát, így sok esetben kellett a kedvezményezetteknek nem csak szakmai, hanem lelki támaszt nyújtani a megvalósítás során

Az EMVA IV. tengelyes LEADER (411) jogcímek esetében a kötelezettségvállalás összege 670.090.609.- Ft. A fenti ábrán jól látható, hogy az első körben még a bizonytalanságból adódóan kevesebb forrás került kiosztásra a kevesebb számú pályázók között. A második kör a dömping köré volt, míg a harmadikban már csak a maradék forrás kerülhetett kiosztásra, némi IH kiegészítő forrással.



5. ábra: Koczor-Meló E. (2015.)

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

A 2007-2013-as időszak hosszúra nyúló HVS tervezési időszaka ellenére, az erősen központosított irányítás miatt nem sikerült az Európai Unió elvárásainak megfelelő olyan komplex és főként innovatív vidékfejlesztési tervet készíteni, mint amilyenre a vidéknek szüksége lett volna. A rövid idő alatt összegyűjtött fejlesztési elképzelések, projektötletek listái szervesen egymáshoz nem kapcsolódtak, nem integrált módon közelítették meg a térség problémáit. Ennek ellenére a 2007-2013 között megvalósuló LEADER program rendkívül sikeresen teljesítette azon szándékot, hogy térség lehető legnagyobb területét fedjék le fenntarthatóan működő projektek. A térség egyre nagyobb részén ismerkedhettek meg a helyi szereplők a LEADER alapelvekkel és az alulról építkező tervezés módszerével.

Az EMVA IV. tengely esetében körönként változó, de azonos tendenciát mutatott a fejlesztési források megoszlása. Az első körben a civil szféra tudta a források 58,04 %-át lehívni, a másodikban 36,29%-ot, míg az utolsó körben 48,56%-ot. A vállalkozói aktivitás az első körben még alacsonynak mondható, 23,44 %, de ez a második körre több mint a duplájára nőtt, 52,73%-ra, és az utolsó körben is 50% feletti volt a forrás felhasználás. A közszféra az eladósodottsága miatt egyre kevesebb fejlesztési forrást tudott lehívni, az első körben 18,52%-ot, a másodikban 10,98%-ot, míg a harmadik utolsó körben már csak elenyészően részesült, 0,84%-ban.

15 település nem részesült LEADER támogatásban, és egy település Csurgó város pedig a források majdnem 50%-át hívhatta le, melynek oka a gazdaságfejlesztésre szánt 45%-os forrásallokáció volt.

A HACS területén figyelembe véve az egyeségi sajátosságokat igyekeztünk megfelelően elosztani a fejlesztési forrásokat, ami arányaiban sikeresnek mondható.

A 2007-2013-as időszakban megvalósult HVS-ben sikeres célterületek/intézkedések továbbvezetésre kerülnek a 2014-2020-as időszak HFS-ben. A 2007-2013-as mindhárom LEADER támogatási körében megjelent a Helyi terméket előállítók támogatása, amelynek folytatása egyértelműen indokolt a következőekben is. A rendezvények támogatása intézkedés, szintén mindhárom támogatási körben megjelent és nagy siker kísérte a megvalósítás során, így a jelen HFS részét is képezi. A civil szervezetek támogatása kiemelt feladata volt a HVS-nek, sikeres intézkedésnek mondható, elindult a civil szervezetek aktivizálása a térségben, ezért indokolt ennek az intézkedésnek a további megjelenítése. A vállalkozások fejlesztése, turisztikai beruházások támogatási lehetőségek által, olyan szolgáltatók kaptak lehetőséget, akik a források által megerősödtek, tevékenységüket helyben tudják folytatni, összességében 46 új munkahelyet teremtettek, közel ezer munkahely megtartást vállaltak, erősítve ezzel a hátrányos helyzetű települések szolgáltatás ellátását. A második támogatási körben kiírt Térségi marketing tevékenység támogatása intézkedés keretében kizárólag egyedi marketing megoldások kerültek támogatásra, ami nem elégséges térségi szinten, ezért szükségesnek látjuk az intézkedés térségi szintű megvalósítását a 2014-2020-as időszakban.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások

Külső koherencia, kiegészítő jelleg:

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség a HFS készítése során vizsgálta a 2014-2020-as Operatív Programok (OP) beavatkozási területeit a helyi szereplők bevonásával. A HFS tervezett intézkedései több területen is hozzájárulnak más OP-k céljainak megvalósításához, segítve a helyi szereplők forráshoz jutását a LEADER forrás intézkedései által.

A HFS kapcsolódik a Vidékfejlesztési Program (VP), a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP), a terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP), az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP), és a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) célkitűzéseire.

Vidékfejlesztési Programhoz (VP) a Mezőgazdasági termelés és élelmiszer feldolgozás fejlesztési céljai közül a HFS szempontjából a "Mezőgazdasági termékek feldolgozásának fejlesztése" (4.2.1.), a "Minőségrendszerhez történő csatlakozás" (3.1.1.), valamint a "Termelői csoportok létrehozása" (9.1.1.) intézkedések jelentenek releváns kapcsolódási pontokat. A Vidéki térségek fejlesztése cél a helyi gazdaságfejlesztés és a helyi infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés tekintetében a következő intézkedések keretében fontos a projektek generálása és megvalósításuk ösztönzése, amelyek fő pillérek lehetnek a HFS LEADER intézkedéseire: „Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése (6.3.1.)”, a „Nem mezőgazdasági tevékenységek elindítása (6.2.1.)”, a „Nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztése (6.4.1.)”, a „Kis gazdasági szereplők együttműködései (16.3.1.)”, a „Kisméretű infrastruktúrák fejlesztése a vidéki térségekben (7.2.1.)”, valamint az „Alapvető szolgáltatások fejlesztése a vidéki térségeken (7.4.1.)”. A Fiatal Gazda intézkedés kiemelt célként szerepel a HFS-ben a fiatalok megtartása, letelepedésük segítése, a „Fiatal gazdák induló támogatása (6.1.1)” intézkedéshez több specifikus célunk is szorosan kapcsolódik. A Rövid ellátási lánc (REL) a „Helyi terméket előállító bemutató üzemek támogatása” specifikus célunk hozzájárul a helyi termelők tevékenységének fejlesztéséhez, mellyel a későbbiek során lehetőségük nyílik a REL alprogramba történő csatlakozáshoz.

A HFS több ponton kapcsolódik a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) célkitűzéseire. A GINOP kiemelten kezeli a feldolgozóipart, exportképes ipari termelést, a turisztikai fejlesztések területén pedig a nagyobb országos jelentőségű turisztikai attrakciók létrehozását. A Mikro-, kis- és középvállalkozások termelési kapacitásainak bővítése (1.2.1.), a Mikro-, kis- és középvállalkozások kapacitásbővítő beruházásainak támogatása (1.2.2.), a Mikro-, kis- és középvállalkozások piaci megjelenésének támogatása (1.3.1.), a Nemzeti Kastély- és Várprogram turisztikai célú fejlesztéseinek támogatása (7.1.1) intézkedések mind kapcsolódási pontok a HFS-sel.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) kapcsolódási pontjai (5.1.1. és 5.1.2) a térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére, a vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) Ifjúsági Programok Támogatása (1.2.2), a Tartós szegénységben élők, romák felzárkózásának, periférikus élethelyzetek felszámolásának segítése (1.6), az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése (1.7), a tanoda programok támogatása (3.3.1) intézkedéseket kívánja kiegészíteni a HFS.

A HFS tartalmát befolyásoló fejlesztési prioritások, beavatkozási területek:

A Helyi Fejlesztési Stratégiánk kiegészíti, illetve illeszkedik a Somogy megyei területfejlesztési koncepcióban, valamint a Somogy megye integrált területi programban megfogalmazott prioritásokhoz. Térségi szereplőink számára biztosítja a belépési küszöb eléréséhez szükséges feltételeket. A HFS elkészítése során a Somogy megyei területfejlesztési koncepció alábbi prioritásait vettük figyelembe:

- Az agrár- és erdészeti termelési láncok szereplőinek megerősítése és a helyi termelésen alapuló önfenntartó szociális gazdaság feltételeinek megteremtése, amelyhez a HFS helyi terméket előállítók támogatása intézkedés kapcsolható
- Somogyi vállalkozások versenyképességének növelése az ipari- és szolgáltató szektorban, amelyhez a HFS helyi mikrovállalkozások fejlesztésének támogatása intézkedés kapcsolható
- Somogy megye turisztikai potenciáljának erősítése, amelyhez a HFS Térségi turisztikai szolgáltatások fejlesztésének támogatása intézkedés kapcsolható
- A helyi közösségek megerősödését és a helyi értékek megőrzését szolgáló fejlesztések támogatása, amelyhez a HFS helyi civil szervezetek támogatása intézkedés kapcsolható
- Térségi jelentőségű szolgáltatások és infrastrukturális rendszerek fejlesztése, valamint településfejlesztés

A Csurgói Integrált Településfejlesztési Stratégia 11 tematikus célt tűz ki célul, melyhez a HFS több ponton is kapcsolódik.

A csurgói ITS 4. tematikus célja a „Megújuló energiaforrások alkalmazása”, mely a HFS-ben oly módon jelenik meg, hogy az intézkedésekben a megújuló energiaforrás alkalmazásához magasabb támogatási intenzitást párosít, így ösztönözve annak alkalmazását. A 8. tematikus cél a „Városmarketing-tevékenység fejlesztése”, amely a HFS Térségi marketing tevékenység támogatása intézkedéshez kapcsolható. A 10 tematikus célja a csurgói ITS-nek a „Kistérségi helyi termelők támogatása, termékeik feldolgozása és helyi termelői piacok létesítése”, amely összhangban van a HFS helyi terméket előállítók támogatása intézkedéssel.

A marcali ITS 4. a „Turizmus fejlesztés gazdasági szerepének növelése” és 5. „Helyi- térségi gazdaságfejlesztése, mezőgazdasági termelés ösztönzése a városkörnyéki települések együttműködésében” tematikus céljai meghatározóak a HFS-ben.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

A HFS tartalmát befolyásoló, a térség gazdasági és környezeti fejlődését és a befogadást támogató programok, szolgáltatások:

Helyi Fejlesztési Stratégiánk elkészítése során, a Magyar Turisztikai Desztináció Menedzsment Szövetség által folytatott program, a Nemzeti kastély és várprogram, valamint a Bejárható Magyarország programja került figyelembevételre. Néhány intézkedésünkkel a helyi értékek mentén erősítjük a turisztikai kínálat fejlődését és segítjük a rácsatlakozást a régiós és országos lehetőségekre. Fontosnak tartjuk a megyei turisztikai újrapozicionálásához való hozzájárulást és a turisztikai szervezetek, szolgáltatók közötti partnerségi háló kialakításához történő hozzájárulást. A cselevési tervben megfogalmazott célok elősegítik a szolgáltatói környezet fejlesztését, új termékek megvalósításával, hagyományokra épülő programokkal, melyek hozzájárulnak a vendégéjszakák számának növeléséhez, ezáltal a foglalkoztatáshoz is.

4.4 SWOT

A HFS tervezése során a tematikus csoportüléseken készültek SWOT analízisek, melynek célja az volt, hogy a HACS képet kapjon arról, hogy a különböző szektorok hogyan látják jelenlegi és jövőbeni helyzetüket a térségben. Az egyik tematikus csoport az elnökség maga volt, ahol egyik szféra képviselői sem haladták meg a 40%-os arányt.

Az elnökség a SWOT analízis (1. sz. melléklet) elkészítése során fontos és kiemelkedő erősségként emelte ki a természeti környezetet, a határ közelségét, a turizmust, a vadászatot, valamint a kertészet hagyományát a térségben. Ezek az elnökségi tagok szerint a térség fő vonzerejét adják. Gyengeségnek az infrastruktúra és a szakképzett munkaerő hiányát (szellemi tőke hiánya) tartják, de a piac és a tőke hiánya is számottevő, csakúgy, mint a hiányzó fizetőképes kereslet, illetve a háztáji területek paragon hagyása (üres ingatlanok nagy száma). Ezek fejlődése, valamint megléte tovább növelné a térség vonzerejét mind turisztikai, mind gazdaságfejlesztési szempontból. A gyengeségeket fennálló veszélyként tovább nehezíti a bürokrácia, az elnéptelenedés, a társadalmi összetétel változása, az oktatás helyi hiánya, az önkormányzati hivatalok gyengítése, a centralizáció, valamint a szociális háló szélessége. A következő lehetőségek azonban az említett gyengeségeket ellensúlyozhatják: az új együttműködések létrejötte, célzott marketing-használat, a helyi feldolgozás és a helyi termelés kapacitásnövekedése, a turisztikai szolgáltatások kapcsolata (ökoturizmus), helyi értéktár összeállítása, a civilek aktivizálása, a megújuló energia lehetőségeinek kiaknázása, illetve az élömunka visszaállítása mind hozzájárulna a térség gazdasági- és vidékfejlesztéséhez.

A civil tematikus csoport tagjai fő erősségként a civil szervezetek nagy számát, a térség turisztikai potenciálját, az önkéntességet, a helyi identitástudatot, valamint a Balaton közelségét jelölték meg. Szerintük mindezt negatívan befolyásolja a motiválatlan társadalom, az érdektelenség és a közömbösség, a befelé forduló emberek, a passzív civilek, az infrastruktúra hiánya, a szaktudás hiánya, a tőkehiány, valamint a rossz turisztikai sajtó, mint gyengeségek. A civil szféra alapeleme az

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

civil élet számos területén tapasztalható aktivitás, így ezek a gyengeségek folyamatos fejlesztésekkel mérsékelhetőek lennének. Lehetőségként a rendezvényeket, illetve a közösségi épületekkel és a turizmussal kapcsolatos szolgáltatások fejlesztését hozták fel: programok kialakítása, szálláshelyek fejlesztése, hagyományörzés, turista utak és tanösvények létrehozása, civilek együttműködésének megerősítése, civil információs portál(ok) létrehozását vázolták fel. Veszélyként a civil tagság elöregedését, a fiatalok elvándorlását, a különféle programok utógondozásának hiányát, a pályázati utófinanszírozást, a „kényszerpályázatokat”, valamint a politikai változásokat tekintik. (2. sz. melléklet)

A vállalkozói tematikus csoport gazdasági szempontból megközelítve az innovációra való hajlandóságot, az élénk piaci versenyt, a helyi sajátosságokat és specialitásokat, a helyi termékek kultuszát, Csurgó város térségen belüli erősödését (mint térségközpont), és a turisztikai potenciál további erősödését hozta fel erősségként. Gyengeségekként a szakképzett munkavállalók alacsony létszámát, a tőkehiányt, a kicsi, esetlegesen még ismeretlen piacokat és a tapasztalathiányt jelölték meg. Ezek hosszú távú mérséklése kulcsfontosságú a fejlesztések tekintetében. A csoport tagjai egyöntetű véleményként hozták fel az állami földek használatát (hasznosítását), a helyi vállalatok jobb kihasználtságát és funkcióváltását, a megújuló energiát, a turizmus és a szálláshelyek további fejlesztését, mint lehetőségeket, melyek jelentős gazdasági potenciált rejtenek magukban. Szintén egybehangzó véleményként említették a munkahelyteremtést és annak hosszú távú fenntarthatóságát, az idegen pályázatrókok megjelenését és azok felelősségét, az önrészt, és a garanciát, mint veszélyeket. (3. sz. melléklet)

A közszféra tematikus csoport tagjai erősségnek az államhatár és a Balaton közelségét, a térségi turizmust, az erdészeti és vadászati tevékenységet, a természeti értékeket, valamint a helyi termékek erősödését tartják. A háztáji területek parlagon hagyása, az ingatlanok üres állapota, a motiválatlan társadalom, a szakképzett munkavállalók hiánya, a tőke hiánya, a munkahelyek és az infrastruktúra hiánya, továbbá fizetőképes kereslet hiánya szerintük mind kiemelendő gyengeségek, mely problémáját kezelni kell. Lehetőségekként említették a célzott marketinget, a helyi feldolgozás erősítését, a helyi termelést, a megújuló energia lehetőségeinek kiaknázását, a turisztikai szolgáltatások fejlesztését, valamint az helyi együttműködések erősítését. A csoport tagjai veszélyként tartják számon a bürokráciát, az elöregedést és az elnéptelenedést, a társadalmi összetétel változásának, a centralizációnak, az önkormányzati hivatalok gyengítésének, továbbá a nem helyi szolgáltatók tevékenységeinek (leginkább a kivitelezés terén értendő) negatív folyamatait. (4. sz. melléklet)

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Összesített SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
1. meglévő turisztika potenciál 2. kertészet hagyománya- helyi termékek 3. Határ (Örtilos, Gyékényes, Berzence) és a Balaton közelsége 4. Természeti értékek- Duna-Dráva Nemzeti Park, NATURA 200 területek	1. Vonalas infrastruktúra mennyisége, minősége nem megfelelő 2. szakképzett munkaerő hiánya (szellemi tőke hiánya) 3. tőkehiány 4. állattartás kihalóban 5. ingatlanok állapota – sok a lakatlan és gondozatlan belterületi ingatlan 6. motiválatlan társadalom
Lehetőségek	Veszélyek
1. turisztikai szolgáltatás kapcsolata (öko) 2. helyi értéktár összeállítása, megismertetése 3. civilek aktivizálása 4. megújuló energia lehetőségek kiaknázása 5. civilek együttműködésének erősítése 6. értéktár- Marketing 7. helyi feldolgozás-helyitermelés erősítése	1. bürokrácia 2. elöregedés, elnéptelenedés 3. centralizáció 4. nem helyi szolgáltatók (kivitelezés) 5. társadalmi összetétel változása

Összességében megállapítható, hogy a HACS területi adottságai, természeti és helyi értékei, turisztikai potenciálja adja a térség kitörési pontjait. A HFS megvalósításának leginkább a bürokrácia, a centralizáció és a társadalmi összetétel lehet gátja.

4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása

SWOT- mátrix

	Belső Erősségek	Belső Gyengeségek
Külső Lehetőségek	OFFENZÍV STRATÉGIA - Arculat kialakítása - Hagyományok őrzése - Helyi termék fejlesztése (előállítás, piacra jutás) - Vállalkozások piacra jutásának támogatása - Megújuló energia alkalmazását ösztönző projektek megvalósítása	FEJLESZTŐ STRATÉGIA - Eszközbeszerzés, ingatlanfejlesztés - Identitástudat erősítése - Nonprofit szektor működési feltételeinek javítása - Vállalkozások innovációs tevékenységének támogatása - Értékteremtő tevékenységek ösztönzése
Külső Veszélyek	VÉDEKEZŐ STRATÉGIA - Kulturális rendezvények támogatása - Községi integráció - Imázs kép kialakítása	ELKERÜLŐ STRATÉGIA - Szabadidős és szolgáltató szektor fejlesztése - Turisztikai lehetőségek kiaknázása

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Offenzív stratégiák

Arculat kialakítása: A térség jelentős, a turizmusra alkalmas adottságokkal, egyedi tájképi elemekkel rendelkezik, melyek többnapos tartózkodási lehetőséget biztosíthatnak az ide érkezőknek. A természeti adottságok védett területek kezelését és fejlesztését támogató fejlesztési források felhasználásával a helyi építészeti és természeti adottságokra épülő marketing fejlesztés révén térségi arculat kialakítása indokolt.

Hagyományok őrzése: Az akciócsoport településein a helyi közösségek közreműködésével színvonalas hagyományőrzés és kulturális rendezvények sokasága valósul meg, melyek nagyobb térségi szervezetek társadalmi fejlődést elősegítő tevékenysége révén az együttműködések alapuló kezdeményezések javítása és fejlesztése, a helyi közösségi tevékenységének javítása valósulhat meg.

Helyi termék fejlesztése (előállítás, piacra jutás): Elmondható, hogy a térségben egyre nő – helyi termékek iránti kereslet, ami a kertészeti kultúra kimagasló művelésének hagyománya. A szélesedő helyi kínálat értékesítési területei a helyi gazdaság által létrehozott termékek ismertségének, értékesítési lehetőségeinek támogatásának szükségességét eredményezi.

Vállalkozások piacra jutásának támogatása: a szervezett piacra jutási lehetőségek elősegítése, az értékesítési csatornák kialakításának támogatása indokolt.

Megújuló energia alkalmazását ösztönző projektek: A potenciális termálforrások megléte energetikai fejlesztések lehetőségét veti fel. Kíváncsok a megújuló energiát alkalmazó (technológiai) fejlesztések, energia hatékonyságot javító beruházások támogatása.

Fejlesztő stratégiák

Eszközbekzerzés, ingatlanfejlesztés: A térség vállalkozásait az alacsony termelékenység, a helyi gazdaságból hiányzik a feldolgozó vertikum, az eszközbekzerzések és ingatlanfejlesztések elmaradnak, illetve hiányoznak az innovációs tevékenységek. A lehetőségek kiaknázásával a helyi gazdasági szereplők infrastrukturális fejlesztési, beruházásai valósulhatnak meg.

Identitástudat erősítése: A térségre általánosan megfogalmazható a fejlődő, de alacsony szintű együttműködési hajlam, sokszínű nemzetiség, a nonprofit szektor alulreprezentáltsága, a meglévő szervezetekre jellemző a kommunikációs és információs csatornák alkalmazásának hiánya. A eddig kialakult gyakorlatokon változtathat a nagyobb térségi szervezetek társadalmi fejlődést elősegítő tevékenysége, melynek eredménye a közösségi összetartás, helyi identitástudat kialakításának elősegítése, a helyi információs csatornák kiépítésének támogatása lenne.

Nonprofit szektor működési feltételeinek javítása: A térség nonprofit szektorára jellemző, hogy erősen alulreprezentált, a térség sikeréhez hozzájáró szervezetek hatékonyságát nagyban javítaná a nagyobb térségi szervezetek társadalmi fejlődést elősegítő tevékenysége, valamint a HACs hazai, nemzetközi sikeres kapcsolatai, működési feltételeik támogatása, a jó gyakorlatok megismertetésének lehetővé tétele.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Vállalkozások innovációs tevékenységének támogatása: A vállalkozói szektor általános jellemzője a gazdasági innovációs tevékenységek hiánya, melyet a HACCS hazai, nemzetközi sikeres kapcsolatai és képzési programok térségi szervezésével kellene orvosolni, elősegítve a vállalkozóvá válás feltételeinek, a vállalkozói környezet minőségi fejlesztését.

Értéktérítő tevékenységek ösztönzése: Jellemző a térségre a feldolgozó vertikum hiánya, szűkülő munkalehetőségek, amit tudás és információ átvételével és a növekvő helyi termékek iránti kereslet adta lehetőségekkel alternatív munkalehetőségek kialakítási feltételeinek megteremtésével, az önfoglalkoztatás intézményének kialakításának elősegítésével ellensúlyozhatunk.

Védekező stratégiák

Kulturális rendezvények támogatása: A helyi közösségek közreműködésével színvonalas hagyományőrzés és kulturális rendezvények sokasága valósul meg a térségben, ugyanakkor a cserélődő társadalomból eredő identitástudat gyengül. A helyi programok nagyban elősegítik a helyi közösség identitástudatát, ezért ajánlott a helyi közösség által szervezett megmozdulások technikai feltételeinek javítása.

Közösségi integráció: Ahogy már többször említettük a térség alapvető társadalmi problémája az identitás tudat hiánya, vagyis annak csekély mértéke. Melynek alapvető kialakulásához az állandóan cserélődő társadalomból eredő identitástudat gyengülése járult és járul majd hozzá a jövőben. Ezért fontosnak tartjuk a színvonalas hagyományőrzés és kulturális rendezvények támogatását, mert ezen faktorok fejlesztése nélkülözhetetlen a térségi eddigi identitástudatának fenntartása és tovább fejlesztése céljából.

Imázs kép kialakítása: A rendelkezésre álló jó adottságok megfelelő minőségű bemutatása elengedhetetlen a térség fejlődése szempontjából.

Elkerülő stratégiák

Szabadidős és szolgáltató szektor fejlesztése: Elmondható, hogy a térség szűkös, a szabadidő hasznos eltöltésére alkalmas lehetőséggel és kereskedelmi szálláshelyek hiánya rendelkezik, nem alkalmazza hatékonyan a kommunikációs és információs csatornákat, érezhető egyúttal az infrastruktúra hiánya. Válasz lehet a kihívásokra a kommunikációs és információs csatornák alkalmazása, a szabadidős tevékenységek és kereskedelmi szálláshelyek körének bővítése.

Turisztikai lehetőségek kiaknázása: A térségi jellemzők közé sorolhatjuk a szabadidős lehetőségek hiányát, a kommunikációs és információs csatornák alkalmazásának hiányosságát, illetve a Duna-Dráva Nemzeti Park ökológia megújulását hátráltató változások. A felmerülő problémák kiküszöbölésére a szabadidős tevékenységek számának növelése, valamint a kommunikációs csatornák alkalmazása jelenthet megoldást.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

5. Horizontális célok

5.1 *Esélyegyenlőség*

A Helyi Fejlesztési Stratégia tervezése során igyekszünk egyenlő hozzáférést biztosítani az ismeretek, tudás és készségek megszerzéséhez a helyi szereplők számára, ezért is kezdtük a felkészülést a LEADER- módszer ismertetésével, amit folyamatosan ismételünk az érintettek körében, fórumokon, rendezvényeinken. Cél volt a szükségletek felismerése a különböző társadalmi csoportok igényeinek felmérésével, kapcsolódási pontok kialakítása és a potenciális partnerek megtalálása. Az Egyesület kölcsönös együttműködésen alapuló helyi partnerség kialakításával segíti a szervezet működését. Olyan intézkedések kialakítása a cél, amelyek hozzájárul minden egyes célcsoport társadalmi és/vagy gazdasági potenciáljának növekedéséhez. A pályázatok kiválasztása és értékelése során előnyben részesíti a hátrányos helyzetű célcsoportok projektjeit. Az Egyesület, mint előzetesen elismert LEADER Helyi Akciócsoport érintett mélyszegénységgel, a 290/2014. (XI.26.) és a 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet alapján kedvezményezett járás és településsel érintett, így a HFS megvalósításával kapcsolatos helyi partnerség felkészítésére/képzésére/tájékoztatására irányuló tevékenység ellátását ezen településeken személyre szabottan látja el, amely eszköze többek között a nyilvános fórumok. Az Egyesület ezen fórumok során a tevékenysége ellátásával kapcsolatban visszajelzési lehetőséget biztosít, illetve ő maga is tájékoztat, visszacsatolást ad arról, hogy, adott ötlet, javaslat, beazonosított szükséglet hogyan kerül/-t beépítésre a Stratégiába. A kedvezőtlen társadalmi, demográfiai térségi folyamatok enyhítése érdekében a felzárkózást és befogadást segítő programok megvalósítása szükséges. A társadalmi felzárkózást és befogadást szolgáló közösségi programok létrehozását célként tűzte ki a HFS végrehajtása, amely az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) 1.7 „az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése” intézkedésének helyi szintű megvalósítására is épül. Az intézkedés megvalósítása kötelező együttműködésre épül.

A támogatások felhasználása során cél a helyi partnerek ösztönzése, a vállalkozások társadalmi felelősségvállalásának erősítésére, a magán és közszféra együttműködéseinek támogatására.

5.2 *Környezeti fenntarthatóság*

A Helyi Fejlesztési Stratégia korábbi fejezeteiben bemutatásra, értékelésre került a térség környezeti adottságai, kulturális erőforrásai, társadalmi állapota, és gazdasági helyzete. A Vidékünk a Jövőnk Szövetség területén kedvezőtlen demográfiai, társadalmi folyamatok zajlanak, amelyek enyhítésére a HFS elkészítése, majd végrehajtása során nagyobb hangsúlyt szükséges helyezni. A HFS intézkedései lehetőséget nyújtanak a természeti-, kulturális- és épített értékek, hagyományok megőrzéséhez, ezzel hozzájárulva a térség vonzóképességének erősítéséhez, a fiatalok helyben tartásához, hagyományok ápolásához, felelevenítéséhez, továbbá hozzájárul a települések népességmegtartó erejének

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

növekedéséhez. A tevékenység végrehajtása során a pályázók kötelesek együttműködni a térségben működő helyi szervezettel, vállalkozással, önkormányzattal.

A HFS tervezése során a résztvevőkkel közösen kialakított álláspontunk szerint a térség természeti erőforrásainak felhasználása nem vezethet a környezetminőség romlásához, a jövőbeni fejlesztések megvalósítása során csakis a környezet-tudatos és környezet-etikus projektek juthatnak támogatáshoz.

Célunk, hogy nagy természeti beavatkozásoktól mentes, az erdőgazdálkodás és a mezőgazdasági termelés kiegyensúlyozottságán alapuló összehangolt gazdálkodás kapjon szerepet a térségben, biztosítva ezzel a helyiek megélhetését, és hosszú távú gyarapodását, mely egyesületünk mottója is jól tükröz:

„Vidékünk nem csak Őseink öröksége, hanem kölcsön Unokáinktól”

6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség HFS-e szorosan kapcsolódik, illetve kiegészíti a 2014-2020-as programozási időszak Operatív programjait, valamint a megyei fejlesztési tervhez. A HFS 7.2. pontjában meghatározott átfogó célok –gazdaságfejlesztés, elnéptelenedés megállítása- eléréséhez integrált fejlesztési stratégia megvalósítására van szükség, nem elegendő az egyes szférák és ágazatok erősítése. Ezzel a gondolattal ért egyet Finta István is az alábbiak szerint:

„Az integrált működés az egyes részek közötti összehangolt tevékenység, amelynek bonyolultsági foka eltérő lehet. Integrált működés hiányában a részekből álló egész működésképtelenné válna.”(Finta I., 2015)

A Mikroállalkozások fejlesztésének támogatása, a Helyi terméket előállítók bemutató üzemének támogatása és a Térségi turisztikai szolgáltatások fejlesztésének támogatása intézkedések több ágazatot érintő fejlesztési lehetőségek. Kapcsolódik a szolgáltató ipar a kereskedelemmel, a mezőgazdaság a kereskedelemmel és szolgáltató iparral, valamint turisztika esetében mindezek együttesen.

Az intézkedések mindegyike tartalmaz valami innovatív elemet. A fentebb említett 3 intézkedés pont az integrált megközelítés révén lehet innovatív, hiszen az új szolgáltatások, tevékenységek bevezetése ösztönzőleg hat a gazdasági szféra „több lábon” állására.

A Térségi Marketing Centrum cím odaítélése önmagában egy új, innovatív tevékenység. Jelenleg nincs a térségben olyan szervezet, aki marketing alapú, közös arculatot biztosítana a térség számára. Ezen cím birtokosának a HFS megvalósítás végére azon túl, hogy egy térségi arculatot kell kialakítani, képesnek kell lennie arra, hogy szféránkénti, ágazatonként támogatni tudja a helyi szereplőket munkájával, szellemi tőkéjével.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

7. A stratégia beavatkozási logikája

7.1 A stratégia jövőképe

„Vidékünk nem csak Őseink öröksége, hanem kölcsön Unokáinktól”

2020-ra a térség helyi termék előállításának és piacra jutásának támogatásával elindul a gazdaságfejlesztés, munkahelyek jönnek létre és a meglévők megtartásra kerülnek, ezzel a térség belső gazdasági integrációs szintje és függetlensége erősödik. Vidékünkön a gazdálkodók helyben maradnak és a vidék kultúrállapotát megőrzik. A projekteken keresztül a gazdálkodás ésszerűbbé válik, a hatékonyabb termelés és a koncentráció erősödik. A térségi vállalkozásoknak az országos átlaghoz képest való elmaradása csökken. Nő az önszerveződésen alapuló szervezetek száma a termelés, a beszerzés és az értékesítés területén. A gazdaságfejlesztési intézkedések elősegítik a környezeti tudatformálást az agrárgazdálkodásban, valamint környezetkímélő, korszerű területhasználat és technológiák is elterjednek, kiemelten a természetvédelmi területek környezetében. A turizmus az egyik legdinamikusabb gazdasági ág, amely egyben az értékek, az ismeretek és a kapcsolatok közvetítésével más gazdasági ágakra is pozitívan hat. Gazdaságélénkítő hatást a tájba illő hagyományos településkép megőrzésével, a helyi kulturális hagyományok feltárásával, életben tartásával, hagyományteremtéssel, oktatási, kulturális, egészségügyi, szociális intézmények, szabadidős létesítmények korszerűsítésével is elérünk.

7.2 A stratégia célhierarchiája

A stratégiánknak két fő átfogó célja van, ami meghatározza a specifikus céljait és hozzájárul az EU 2020, a Magyarország Partnerségi Megállapodás és a VP céljai megvalósításához.

Térségünkben jelenleg zajló kedvezőtlen gazdasági- és társadalmi folyamatok indokolják, hogy e két átfogó cél elérésével hozzájárulhasson a HFS ezen folyamatok lassításához, enyhítéséhez.

Az 1. átfogó cél, a gazdaság fejlődése elengedhetetlen és szorosan kapcsolódik a 2. átfogó célunkhoz, az elnéptelenedés kezeléséhez. A két probléma, ami megoldásra vár a térségben kéz- a kézben jár. Magas a tartós munkanélküliek száma, alacsony a nagyvállalatok száma, a vállalkozások nagy része a szolgáltató iparból tevődik össze. Alacsony az iskolázottság aránya, viszonylag magas a roma lakosság száma.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

	Átfogó célok			
	1. Gazdaság fejlődése	2. Elnéptelenedés kezelés	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1. specifikus cél		Helyi identitás tudat fejlesztése	- A lakosság véleménye települése élhetősége szempontjából - Egységes térségi arculat	20% 1 db
2. specifikus cél		Társadalmi együttműködések fejlesztése	Támogatott tevékenységek által létrejött együttműködésben résztvevők száma	6000 fő
3. specifikus cél	Vállalkozások fejlődésének elősegítése		- Új szolgáltatást/terméket/technológiát bevezető vállalkozások száma - Létrehozott Új munkahelyek száma	- 3db - 5db
4. specifikus cél	Helyi termékek piacra jutásának támogatása		- Új szolgáltatást/terméket/technológiát bevezető vállalkozások száma - Létrehozott Új munkahelyek száma	- 2 db - 0 db

1. specifikus cél: Helyi identitás tudat fejlesztése

A térségben még jelenleg nem létezik erős térségi identitás / identitástudat. A jelentősen cserélődő társadalom miatt folyamatos közösségi integrációt kell folytatni, mely tovább súlyosbítja az identitástudat hiányának kérdéskörét. Ezért a HFS célja, hogy a térségben élők magukénak érezzék lakóhelyüket, felébredjen identitástudatuk. Célunk, hogy a helyi szereplők ráébredjenek, hogy a térség sok mindent megad számukra a fejlődéshez abból adódóan, hogy a közösség teremti meg ezeket a lehetőségeket és erőforrásokat. Tehát a térségi identitástudat kialakításában látjuk az együttműködés és a sikeres fejlődés kulcsát.

2. specifikus cél: Társadalmi együttműködések fejlesztése

A térségben épp úgy mint egész Magyarországon az együttműködési hajlandóság alacsony színvonala térség fejlődésének jellemző hátráltató tényezője. Az edigi tapasztalatok alapján az együttműködések csakpapíron, formálisan jelentek meg, gyakorlati, valós, többlet eredményt jelentő együttműködések nem voltak jellemzőek. A HFS intézkedési azt hivatottak e téren ösztönözni, hogy az

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

együttműködések hosszú távúak legyenek, a különböző szférák szervezeti és egymás közötti együttműködések tényleges tevékenységeket tartalmazzanak (pl. tudásátadás, innováció, stb.)

3. specifikus cél: Vállalkozások fejlődésének elősegítése

A meglévő mikrovállalkozások jelentős számánál fejlődésük akadályozó tényezője az kisléptékű eszközbeszerzés vagy ingatlanfejlesztés. Úgy gondoljuk, hogy a VP és a GINOP forrásai mellett a rendelkezésünkre áll forrásaink függvényében támogatnunk kell a mikrovállalkozásokat, ezzel hozzájárulva a gazdasági potenciáljuk növekedéséhez.

4. specifikus cél: Helyi termékek piacra jutásának támogatása

A helyi termékek egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek hazánkban, az elmúlt években nőtt a tudatos fogyasztók száma. A helyben termelt, hozzáadott értékkel előállított termékek iránt nőtt a kereslet, valamint a kínálati oldal is biztató. Fontos lenne olyan, innovációs folyamatok beindításával, egy együttműködő gazdasági közösséget kialakítani, ami a gazdaságot a rendelkezésre álló források tekintetében támogatja.

Az intézkedések hozzájárulása a specifikus célokhoz

Ssz.	Intézkedés megnevezése	Melyik specifikus célhoz járul hozzá?			
		1.	2.	3.	4.
1.	Mikrovállalkozások fejlesztésének támogatása	x		X	
2.	Helyi terméket előállítók támogatása	X		X	X
3.	Térségi turisztikai szolgáltatások fejlesztésének támogatása	x		X	
4.	Térségi marketing tevékenység támogatása	X			X
5.	Rendezvények támogatása	X	X		
6.	Helyi civil közösségek támogatása	X	X		

8. Cselekvési terv

8.1 Az intézkedések leírása

Ez fejezet tartalmazza a Vidékünk a Jövőnk Szövetség által megfogalmazott intézkedéseket, melyekkel a közösség a szükségletekből levezetett 7.2. pontban megfogalmazott általános és specifikus célok megvalósulását kívánja elérni. A következőkben az intézkedések részletes bemutatására kerül sor.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Intézkedés 1.

1. Intézkedés megnevezése: Mikrovállalkozások fejlesztésének támogatása

2. Specifikus cél:

➤ 3. Vállalkozások fejlődésének elősegítése

3. Indoklás, alátámasztás:

A HFS helyzetfeltárása alapján elmondható, hogy a térségben nagy számban vannak jelen a kényszervállalkozók, de többségük csak vegetál. A vállalkozói bevételek alacsonyak, ezért a szolgáltatásaik minősége fejlesztésre szorul. A térség vállalkozásainál elmaradtak az eszközbeszerzések és ingatlanfejlesztések, illetve hiányoznak az innovációs tevékenységek.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Mikrovállalkozások szolgáltatás bővítése, meglévő szolgáltatások színvonalának emelése. Infrastrukturális fejlesztések, eszközbeszerzés, technológiai fejlesztések, innovációs és marketing tevékenységek támogatása.

1. Beruházás jellegű infrastrukturális fejlesztések:
2. Eszközbeszerzés, gépvásárlás, szolgáltatás vásárlás
3. Marketing tevékenység támogatása
4. Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása
5. Projektmenedzsment
6. Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások
7. Projektelőkészítés

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A VP-ben megjelenő vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó támogatási formák, vagy mezőgazdasági tevékenységhez köthető, vagy induló vállalkozásokat támogat. Jelen intézkedés nem mezőgazdasági tevékenységet folytató vállalkozásokat, illetve már működő vállalkozásokat kíván támogatni.

A GINOP 2. beruházási prioritásában csak feldolgozóipari kkv-k támogathatóak, illetve a szabad vállalkozási zónában működő nem feldolgozóipari kkv-k pénzügyi eszközökkel támogathatóak.

A helyben történő kiválasztás biztosíték arra, hogy a támogatott vállalkozói fejlesztések fenntarthatóak, a vállalkozás működése hozzájárul a térség gazdasági potenciáljának növekedéséhez.

6. A jogosultak köre: Mikrovállalkozás

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a felhívásban és mellékleteiben valamint az ÁUF-ben foglalt feltételeknek, továbbá az alábbi kritériumoknak:

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő benyújtotta az üzleti tervet.

Kiválasztási kritériumok:

Üzleti terv minősége.

A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján.

A projekt által létrehozott munkahelyek száma.

A pályázó vagy képviselője, vagy munkavállalója részt vett a pályázat beküldése előtt megtartásra került Fórumon, valamint a kérelmező tagja a Vidékünk a Jövőnk Szövetségnek.

A fejlesztéshez kapcsolódó szolgáltatások a Helyi Akciócsoport területén székhellyel, telephellyel, vagy fiókteleppel rendelkező vállalkozástól kerülnek beszerzésre.

A fejlesztés több tevékenységre irányul.

A kérelmező működési ideje több, mint 3 év.

8. Tervezett forrás:

a. intézkedésre allokált forrás (Ft): 121 959 440Ft

b. támogatási arány (intenzitás):

Mikrovállalkozás: 70%

c. támogatás összege (Ft): 1 000 000-15 000 000 Ft

A marketing tevékenység esetében max. 3 000 000 Ft támogatás igényelhető.

d. a támogatás módja: hagyományos

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2017. II. félév-2018. II. félév

10.Kimeneti indikátorok:

a. támogatott projektek száma (db): 8-15db

b. a támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db):

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Mikrovállalkozás: 15 db

Intézkedés 2.

1. Intézkedés megnevezése: Helyi terméket előállítók támogatása

Helyi termék: elsődleges mezőgazdasági termék (annex I), feldolgozott annex I termék

2. Specifikus cél:

- 1. Helyi identitás tudat fejlesztése
- 3. Vállalkozások fejlődésének elősegítése
- 4. Helyi termékek piacra jutásának támogatása

3. Indoklás, alátámasztás:

A térség mezőgazdasági, kertészeti múltjából eredendően, sokan foglalkoznak helyi termék előállításával és a feldolgozottsági szint emelése is elkezdődött a 2007-2013-as időszakban. Fontos lenne a helyi termékekkel kapcsolatos fejlesztések támogatása, egyik kitörési pontja a HFS-nek, mely egyértelműen kirajzolódik a helyzetfeltárásból és a SWOT elemzésből.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

1. Beruházás jellegű infrastrukturális fejlesztések
2. Eszközbeszerzés, gépvásárlás, szolgáltatásvásárlás
3. Marketing tevékenység támogatása
4. Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása
5. Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok
6. Műszaki ellenőri szolgáltatás
7. Projektmenedzsment

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Az intézkedés kiegészíti a VP a Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztését (6.3.1), a Nem mezőgazdasági tevékenységek elindítását (6.2.1), a Nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztését (6.4.1) valamint a Kis gazdasági szereplők együttműködései (16.3.1) műveletek támogatásait. Kapcsolódik továbbá a GINOP KKV-k termelői kapacitásainak bővítését célzó támogatásokhoz. A GINOP prioritásában csak feldolgozóipari kkv-k támogathatóak, illetve a szabad vállalkozási zónában működő nem feldolgozóipari kkv-k pénzügyi eszközökkel támogathatóak.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

A helyben történő kiválasztás biztosíték arra, hogy a támogatott vállalkozói fejlesztések fenntarthatóak, a vállalkozás működése hozzájárul a térség gazdasági potenciáljának növekedéséhez.

6. A jogosultak köre: Mikrovállalkozások, Östermelők, Szociális szervezetek

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a felhívásban és mellékleteiben valamint az ÁUF-ben foglalt feltételeknek, továbbá az alábbi kritériumoknak:

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő benyújtotta az üzleti tervet.

Kiválasztási kritériumok:

Üzleti terv minősége.

A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltétel rendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján.

A pályázó vagy képviselője, vagy munkavállalója részt vett a pályázat beküldése előtt megtartásra került Fórumon, valamint a kérelmező tagja a Vidékünk a Jövőnk Szövetségnek.

A pályázó vagy képviselője, vagy munkavállalója részt vett a pályázat beküldése előtt megtartásra került Fórumon, valamint a kérelmező tagja a Vidékünk a Jövőnk Szövetségnek.

A fejlesztéshez kapcsolódó szolgáltatások a Helyi Akciócsoport területén székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkező vállalkozástól kerülnek beszerzésre.

A fejlesztés több tevékenységre irányul.

8. Tervezett forrás:

a. intézkedésre alokált forrás (Ft): 102 898 172 Ft

b. támogatási arány (intenzitás):

Mikrovállalkozások, Östermelők, Szociális szervezetek: 70%

c. támogatás összege (Ft): 1 000 000-15 000 000 Ft

A marketing tevékenység esetében max. 3 000 000 Ft támogatás igényelhető.

d. a támogatás módja: hagyományos

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2017. II. félév-2018. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

a. támogatott projektek száma (db): 8-15db

b. a támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db):

Mikrovállalkozás: 2 db

Őstermelők: 10 db

Szociális szövetkezet: 1db

Intézkedés 3.

1. Intézkedés megnevezése: Térségi turisztikai szolgáltatások fejlesztésének támogatása

2. Specifikus cél:

➤ 3. Vállalkozások fejlődésének elősegítése

3. Indoklás, alátámasztás:

A térség számos turisztikai attrakcióval rendelkezik, mely látnivalók bemutatása a nagyközönség elé kitörési pont lehetne a térség számára. A meglévő szolgáltatások minősége nem megfelelő, valamint a kapcsolódó szálláshely kapacitás sem elegendő.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

1. Beruházás jellegű infrastrukturális fejlesztések
2. Eszközbeszerzés, gépvásárlás, szolgáltatás vásárlás
3. Marketing tevékenység támogatása
4. Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása
5. Projektelőkészítés
6. Projektmenedzsment
7. Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A VP-ben elérhető konstrukciók első sorban a mezőgazdasági termelőket támogatják, a konstrukciók pedig támogatható tevékenységeiben, kedvezményezettjeiben, támogatási intenzitásban és maximális projektméretben is eltérnek. Az intézkedés az alábbi konstrukciókat egészíti ki: VP 6.2.1., 6.4.1., továbbá szorosan kapcsolódik a Bejárható Magyarország Programhoz.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

A GINOP 6. prioritási tengelyében a 239/2009 (X.20.) Korm. rendelet szerinti egyéb szálláshely kialakítása, fejlesztése nem megengedett.

A helyben történő kiválasztás biztosíték arra, hogy a támogatott vállalkozói fejlesztések fenntarthatóak, a vállalkozás működése hozzájárul a térség turisztikai potenciáljának növekedéséhez.

6. A jogosultak köre: Mikro vállalkozás, természetes személy, egyházi jogi személy

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a felhívásban és mellékleteiben valamint az ÁUF-ben foglalt feltételeknek, továbbá az alábbi kritériumoknak:

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő benyújtotta az üzleti tervet.

Kiválasztási kritériumok:

Üzleti terv minősége.

A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltétel rendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján.

A projekt által létrehozott munkahelyek száma.

A pályázó vagy képviselője, vagy munkavállalója részt vett a pályázat beküldése előtt megtartásra került Fórumon, valamint a kérelmező tagja a Vidékünk a Jövőnk Szövetségnek.

A fejlesztéshez kapcsolódó szolgáltatások a Helyi Akciócsoport területén székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkező vállalkozástól kerülnek beszerzésre.

A fejlesztés több tevékenységre irányul.

8. Tervezett forrás:

a. intézkedésre allokált forrás (Ft): 71 078 900Ft

b. támogatási arány (intenzitás):

Mikrovállalkozás, természetes személy, egyházi jogi személy: 70%

c. támogatás összege (Ft): 1 000 000-15 000 000 Ft

A marketing tevékenység esetében max. 3 000 000 Ft támogatás igényelhető.

d. a támogatás módja: hagyományos

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2017. II. félév-2018. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

a. támogatott projektek száma (db): 8-15db

b. a támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db):

Mikrovállalkozás: 4 db

Természetes személy: 4db

Egyházi jogi személy: 1 db

Intézkedés 4.

1. Intézkedés megnevezése: Térségi marketing tevékenység támogatása

2. Specifikus cél:

- 1. Helyi identitástudat fejlesztése
- 4. Helyi termékek piacra jutásának támogatása

3. Indoklás, alátámasztás:

A térség nem rendelkezik egységes arculattal, és még az egyedi marketing eszközök is minőségben és mennyiségben is elenyészőek, településszinten is és vállalkozói, turisztikai ágazatokban is. A HFS-ben kiemelt szerepet kap a helyi és térségi marketing és együttműködés támogatása is, amely fontos kiindulópont a helyi identitástudat megerősítésében, a térségi arculat kialakításában. Tágabb értelemben a turisztikai termékfejlesztés és belső turizmus erősítése folytán a települések idegenforgalmi versenyképességének növelése, valamint a gazdasági szereplők üzleti környezetének minőségi javítása.

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

Kiadványok készítése

Honlap készítése

Arculattervezés, kialakítás

Imázs film készítése

Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Önálló marketing célú fejlesztéseket más program nem támogat.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

6. A jogosultak köre:

- Non-profit szervezetek
- Helyi önkormányzatok

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a felhívásban és mellékleteiben valamint az ÁUF-ben foglalt feltételeknek, továbbá az alábbi kritériumoknak:

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatási kérelem elkészítése során csatolandó mellékleteket a felhívás 6. pontja tartalmazza.

Kiválasztási kritériumok:

A kérelmező tagja a vidékünk a Jövőnk Szövetségnek.

A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltétel rendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján.

A pályázó vagy képviselője, vagy munkavállalója részt vett a pályázat beküldése előtt megtartásra került Fórumon.

A fejlesztéshez kapcsolódó szolgáltatások a Helyi Akciócsoport területén székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkező vállalkozástól kerülnek beszerzésre.

Marketing elemek használata.

Nyelvi mutációk száma eléri a 3-at.

Kérelmező jogállása közhasznú.

A marketing eszköz területi lefedettsége eléri a Vidékünk a Jövőnk Szövetség Helyi Akciócsoport tervezési területét.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

8. Tervezett forrás:

a. intézkedésre allokált forrás (Ft): 15 000 000 Ft

b. támogatási arány (intenzitás): 90-95%

290/2014. (XI.26.) Korm rend. szerinti komplex programmal fejlesztendő járás szerinti település	290/2014. (XI.26.) Korm rend., illetve a 105/2015. (IV.23.) Korm.rend. szerinti fejlesztendő járás szerinti település	290/2014. (XI.26.) Korm rend., illetve a 105/2015. (IV.23.) Korm.rend. szerinti kedvezményezett járás szerinti település
95%	95%	90%

c. támogatás összege (Ft): minimum 500.000.- maximum 3 000 000 Ft

d. a támogatás módja: hagyományos

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2017. II. félév-2018. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

a. támogatott projektek száma (db): 5- 7db

b. a támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db):

- Non-profit szervezetek: 4
- Helyi önkormányzatok: 3

Intézkedés 5.

1. Intézkedés megnevezése: Rendezvények támogatása

2. Specifikus cél:

- 1. Helyi identitástudat fejlesztése
- 2. Társadalmi együttműködések fejlesztése

3. Indoklás, alátámasztás:

A térség településeit vizsgálva, országosan is egyedülálló kulturális örökséget fedezhetünk fel. Az értékek a legtöbb esetben anyagi okok miatt nem kerülhetnek a nagyközönség elé. A különböző rendezvények támogatásával a térségben élők, a különböző közösségek megismerik szűkebb és tágabb lakóhelyük kulturális értékeit, mely az identitás erősödésén túl turisztikai bevételeket is generál.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

1. Rendezvény szervezés
2. Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A helyi közösségeket erősítő programok támogatása nem érhető el egyik OP keretében sem. A helyi civil társadalom együttműködését, programjainak támogatását egyik OP sem támogatja.

6. A jogosultak köre:

- non-profit szervezet
- Helyi önkormányzatok

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a felhívásban és mellékleteiben valamint az ÁUF-ben foglalt feltételeknek, továbbá az alábbi kritériumoknak:

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatási kérelem elkészítése során csatolandó mellékletek a felhívás 6. pontja szerint.

Kiválasztási kritériumok:

A kérelmező tagja a Vidékünk a Jövőnk Szövetségnek.

A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltétel rendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján.

A pályázó vagy képviselője, vagy munkavállalója részt vett a pályázat beküldése előtt megtartásra került Fórumon.

A fejlesztéssel érintett rendezvény tartalmaz „Egészségmegőrzés, 14-30 éves korosztályban ifjúságsegítési munka, Sport” programelemeket.

8. Tervezett forrás:

- a. intézkedésre allokált forrás (Ft): 43 000 000 Ft
- b. támogatási arány (intenzitás): 90-95%

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

290/2014. (XI.26.) Korm rend. szerinti komplex programmal fejlesztendő járás szerinti település	290/2014. (XI.26.) Korm rend., illetve a 105/2015. (IV.23.) Korm.rend. szerinti fejlesztendő járás szerinti település	290/2014. (XI.26.) Korm rend., illetve a 105/2015. (IV.23.) Korm.rend. szerinti kedvezményezett járás szerinti település
95%	95%	90%

c. támogatás összege (Ft): 500 000 - 1 000 000 Ft

d. a támogatás módja: hagyományos.

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2017. II. félév - 2018. II. félév

10. Kimeneti indikátorok:

a. támogatott projektek száma (db): 30-43 db

b. a támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db):

➤ non-profit szervezet: 20 db

➤ Helyi önkormányzatok: 23 db

Intézkedés 6.

1. Intézkedés megnevezése: Helyi civil közösségek támogatása

2. Specifikus cél:

➤ 1. Helyi identitás tudat fejlesztése

➤ 2. Társadalmi együttműködések fejlesztése

3. Indoklás, alátámasztás:

A térségben közel 170 non-profit szervezet működik. A civil szervezetek egyre hatékonyabb működéssel végzik tevékenységüket, évről évre több pályázatot adnak be. . Az aktív munka ellenére a civil szervezetek nagyon alacsony infrastrukturális háttérrel rendelkeznek. Legtöbb esetben gondot okoz a rendezvények megtartása, összejövetelek szervezése. A térségben hiány mutatkozik a civil szervezetek részére nyújtott szolgáltatásokból.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

4. A támogatható tevékenység területek meghatározása:

1. Beruházás jellegű infrastrukturális fejlesztések: A non-profit szervezet tevékenységének helyszínéül szolgáló ingatlan belső felújítása, valamint kerítés építése, parkosítás, szabadidő-, és sportlétesítmények telepítése.

2. Eszközbeszerzés, szolgáltatásvásárlás
3. Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása
4. Projekt előkészítés költségei
5. Projektmenedzsment költsége
6. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatás költségei

5. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A Vidékfejlesztési Program (VP) keretében ugyan elérhetőek közösségi szolgáltató terek létrehozására források, azonban a VP 7.2.1. és 7.4.1. kizárólag a közösségi funkciót betöltő épületek energetikai korszerűsítését, a településképet meghatározó épületek külső felújítását támogatja. A többfunkciós közösségi terek kialakítása pedig csak 1000 fő alatti településeken lehetséges a programban. Jelen intézkedés a VP konstrukcióitól támogatható tevékenységeiben, kedvezményezettjeiben, támogatási intenzitásban és maximális projektméretben is eltér.

6. A jogosultak köre:

➤ non-profit szervezetek

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a felhívásban és mellékleteiben valamint az ÁUF-ben foglalt feltételeknek, továbbá az alábbi kritériumoknak:

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek, amennyiben a támogatást igénylő benyújtotta a fenntartási tervet.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Kiválasztási kritériumok:

Fenntarthatósági terv minősége.

A fejlesztés megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltétel rendszeréről szóló 105/2015. (VI.23.) Korm. rendelet alapján.

A pályázó vagy képviselője, vagy munkavállalója részt vett a pályázat beküldése előtt megtartásra került Fórumon.

A fejlesztéshez kapcsolódó szolgáltatások a Helyi Akciócsoport területén székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkező vállalkozástól kerülnek beszerzésre.

Kérelmező jogállása közhasznú.

A kérelmező tagja a Vidékünk a Jövőnk Szövetségnek.

8. Tervezett forrás:

a. intézkedésre allokált forrás (Ft): 95 354 345Ft

b. támogatási arány (intenzitás): 90-95%

290/2014. (XI.26.) Korm rend. szerinti komplex programmal fejlesztendő járás szerinti település	290/2014. (XI.26.) Korm rend., illetve a 105/2015. (IV.23.) Korm.rend. szerinti fejlesztendő járás szerinti település	290/2014. (XI.26.) Korm rend., illetve a 105/2015. (IV.23.) Korm.rend. szerinti kedvezményezett járás szerinti település
95%	95%	90%

c. támogatás összege (Ft): 500 000 - 8 000 000 Ft

d. a támogatás módja: hagyományos

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2017. II. félév - 2018. II. félév

10.Kimeneti indikátorok:

a. támogatott projektek száma (db): 20-30db

b. a támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db):

➤ non-profit szervezetek: 20-30 db

8.2 Együttműködések

Az együttműködések tervezett tématerületei:

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség tervezett együttműködési projektjeinek tématerületei:

- a helyi termékek feldolgozási szintjének emelésre, közös piacra jutás elősegítése
- gazdasági együttműködések

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

- térségen átnyúló turisztikai attrakciók fejlesztése, összefűzése

Specifikus cél:

Együttműködéseken alapuló térségi gazdaság- és közösségfejlesztés, a természeti és kulturális erőforrások megőrzése, hasznosítása.

Indoklás, alátámasztás:

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség által meghatározott együttműködési tématerületek összhangban vannak a HFS 7.2 pontjában meghatározott specifikus célokkal. A HFS 4.4 pontjában bemutatott SWOT analízisben leírt erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyekben feltártakra reagálnak ezen tématerületek. Olyan együttműködésekre van szükség a civil-, a vállalkozói-, és a közszféra között, amelyek hozzájárulnak, nem csak a térségünkön belül, hanem azon is túl, a térség gazdasági és társadalmi fejlődéséhez. Célunk részt venni olyan turisztikai jellegű kezdeményezésekben, amely a turizmus térségi fejlődését hivatott támogatni. Fontos feladat a helyi termékek feldolgozottsági szintjének emelése, piacra jutása, amely a térségi határokon átnyúlóan, mérhetően valósítható meg.

Az együttműködési projektek eredményeként jelentősen erősödhetnek a gazdasági együttműködések és fokozottabb figyelem irányul a minőségi helyi termékekre és a turisztikai szolgáltatásokra.

8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

8.3.1. A HACS és munkaszervezetének jogi formája, a megalakulás dátuma, fő tevékenységi körök

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség 2008. április 11-én alakult meg, a szervezet jogi formája egyesület. Az Egyesület megalakulásának legfőbb célja, a vidéki területeken történő változások támogatása a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé diverzifikálása és a nem mezőgazdasági ágazatok fejlesztése, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákhoz való helyi hozzáférést, és a vidéki területeket vonzóbbá tevő beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében. Célja volt a vidéki gazdaságra vonatkozó egyéb, helyi kezdeményezéseken alapuló intézkedések bevezetése, valamint a szélesebb értelemben vett gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherenciát és szinergiát megerősítése a helyi stratégiákon keresztül. Az Egyesület fő tevékenysége 9499 M.n.s. egyéb közösségi, társadalmi tevékenység. Egyesületünk működése során kiemelten törekszik a nyitottság, átláthatóság, a megkülönböztetéstől mentes döntéshozatal biztosítására, továbbá alapul az elszámoltathatóság a tagok és az IH felé és a stratégia által érintett lakosság arányos képviselete a döntéshozásban.

8.3.2. A HACS összetétele

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Az Egyesület szervei: Közgyűlés, Elnökség, Elnök, Munkaszervezet vezető, Munkaszervezet, Felügyelő Bizottság, Tagozatok (civil-, köz-, és üzleti szféra). Közgyűlés: A Vidékünk a Jövőnk Szövetségnek jelenleg 59 tagja van, melyből 28 önkormányzat (közszféra), 14 vállalkozás és 17 tag a civil szférához tartozik. A HACCS tagság összetételében ennek megfelelően egyik szféra és érdekcsoport sem rendelkezik a szavazati jogok 49%-ot meghaladó hányadával, mely arányok betartására a jövőben is különös figyelmet fordítunk. Az Egyesület önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, nyilvántartott tagsággal rendelkezik.

Az Egyesületnek rendes és pártoló tagjai lehetnek. Az Egyesületnek tagja lehet minden olyan természetes és jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki egyetért az Egyesület céljaival, elfogadja az alapszabályt, rendszeresen fizeti a tagdíjat. Költségvetési szerv az egyesület pártoló tagja nem lehet. A tag személyére az Egyesület tagjai és az Elnökség javaslatot tehetnek. A felvételi eljárás a tagjelölt belépési nyilatkozatának az Elnökhöz történő eljuttatásával kezdődik, amelyhez csatolni szükséges az Egyesület legalább két tagjának írásos ajánlását. A legalább két tag ajánlásával rendelkező tagjelöltet a Közgyűlés köteles felvenni a tagjai közé. A tagok felvétele belépési nyilatkozat alapján történik. A tagfelvétel kizárólag a Közgyűlés hatáskörébe tartozik. A tagsági viszony a tagfelvételt elfogadó határozat keltének napján kezdődik.

Elnökség/Elnök: Az Egyesület Elnöksége 10 fős. Füstös János elnök Jövő Profit Bt. képviselőjeként, a közszféra delegáltjaként, Kövér István Attila alelnök. A teljes elnökség listáját a 5. sz. melléklet tartalmazza. Az Elnökségben a közszféra 3 taggal, a Civil szféra 3 taggal és a vállalkozói szféra 4 taggal képviselteti magát, így az Egyesület Közgyűléséhez hasonlóan itt is megfelelünk a 1303/2013/EU rendelet 32. cikk (2) bekezdés b) pontjában előírt arányoknak. Kövesdiné Panyi Antónia, egyesületünk elnökségi tagja, Mesztegnyő Település alpolgármestere, a Honismereti és Természetvédő Közhasznú Egyesület elnöke nem csak településén, hanem megyei szinten elismert szakember, a térség szociálisan hátrányos helyzetű lakosság képviselője. A cigány (romani, beás) etnikai kisebbség képviseletét az elnökségben Szlávecz Károlyné, Porrogszentkirály község polgármestere látja el, hiszen településén a cigány lakosság aránya meghaladja a Vidékünk a Jövőnk Szövetség tervezés területi, a Somogy megyei, valamint az országos átlagot is.

Munkaszervezet/Munkaszervezet vezető: Az Egyesület ügyintézését a Munkaszervezet látja el. A munkaszervezet vezető Koczor-Meló Edina a munkaszervezet létrejötté óta, helyettese Pintér Endre.

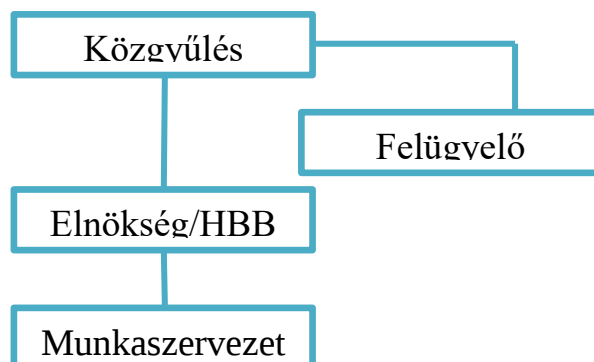
Felügyelő Bizottság: A bizottság elnöke Nagy László Péter egyéni vállalkozó, tagjai Horváth Sándor és Horváth Győző.

Tagozatok: Az Egyesület Közgyűlése tagozatokba tömörülve végzi munkáját (civil tagozat, közszféra tagozat, vállalkozói tagozat).

Helyi Bíráló Bizottság (HBB): A bizottság feladata a HFS végrehajtásához kapcsolódóan a projekt kiválasztási és döntéshozatali eljárásban a döntéshozatali funkció ellátása. A Vidékünk a Jövőnk Szövetség HBB-a megegyezik az elnökséggel.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

8.3.3. A HACS tervezett szervezeti felépítésének bemutatása



5. sz. ábra: Koczor-Meló Edina (2015.)

8.3.4. Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása a VP-ben definiált HACS feladatok vonatkozásában

Feladat	Felelős szerv
A hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a pályázatok kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetetlenséget, a holtteher vagy helyettesítő hatást, ugyanakkor biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50%-át állami vagy önkormányzati költségvetési gazdálkodó szervnek nem minősülő partnerek adják.	Községi elnökség
A Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása során azonos típusú kisléptékű fejlesztések közös pályázatban való meghirdetése (a 16.3, 16.5 vagy 16.9 aljocím mintájára).	Községi elnökség
A közösségvezérelt HFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringja, és az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek – független szereplő általi – végrehajtása.	Elnökség
A Helyi Akciócsoport által pályázatok benyújtása más Operatív Program forrásaira.	Elnökség
Pályázatok kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a KÜ-hez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából.	Elnökség/HBB
A helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése, beleértve a projektirányítási képességeik fejlesztését is.	Munkaszervezet
A pályázatok kiválasztása során a kiválasztási kritériumok összeállítása és súlyozása által összhang biztosítása a közösségvezérelt fejlesztési stratégiával, valamint a támogatás szükségességének (a pályázó ennek hiányában nem lenne képes megvalósítani a projektet) mérlegelése	Munkaszervezet
Pályázati felhívások vagy folyamatban lévő projektbenyújtási eljárás előkészítése és közzététele, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását és súlyozását – megfelelő időtartam biztosításával.	Munkaszervezet
Az állami támogatások átláthatóságára vonatkozó EU Közöségi szabályoknak való megfelelés érdekében HACS-ok és munkaszervezeteik a 19.1 és 19.4	Munkaszervezet

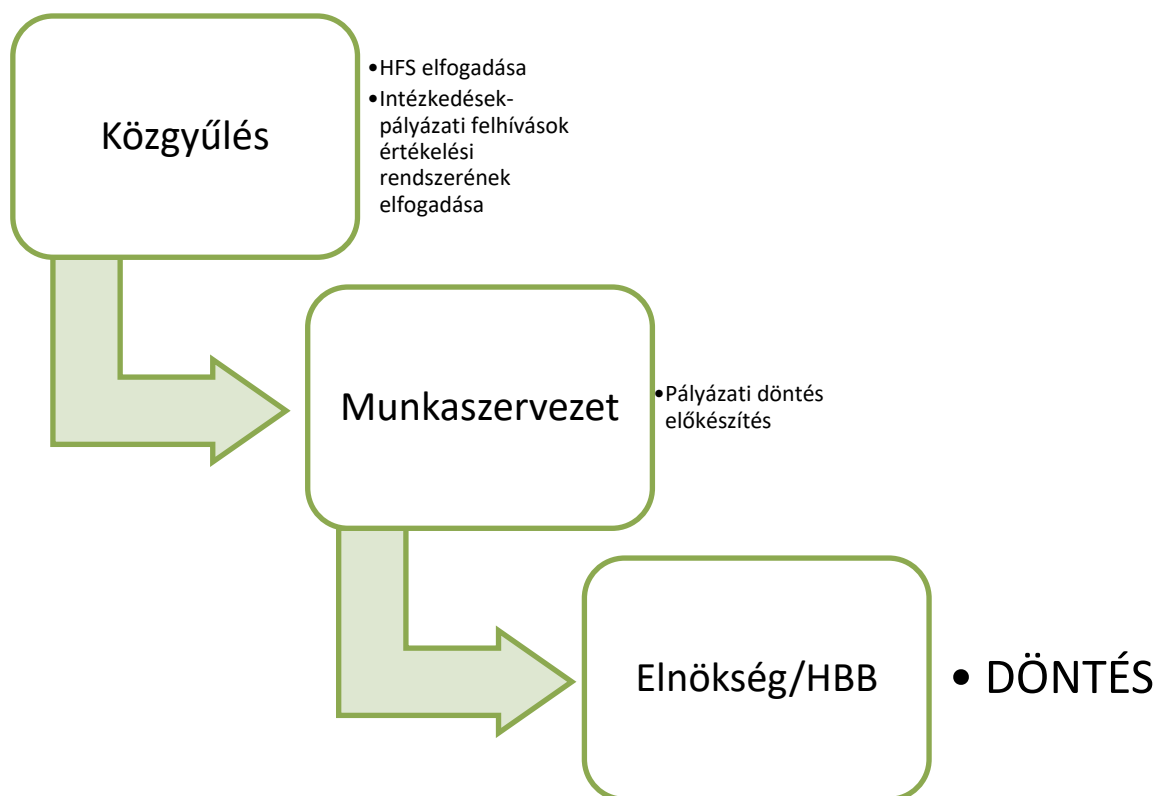
Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

aljogcímen kapott támogatásokat az egyéb forrásból szerzett vagy gazdálkodási tevékenységből elért bevételeiktől elkülönítetten kötelesek kezelni és nyilvántartani.	
Támogatási kérelmek befogadása és értékelése.	Munkaszervezet

8.3.5. A pályázatok kiválasztásával és a HACS működésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatok bemutatása

A HACS döntéshozatali folyamataiban elsődleges célunk, hogy a KSK rendelet 34. cikk (3) b) pontjának megfelelően hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárást és objektív kritériumokat dolgozzunk ki a műveletek kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetetlenséget, biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50 %-át állami hatóságnak nem minősülő partnerek adják, és engedélyezik az írásos kiválasztási eljárás alkalmazását. Ezen szempontokat mind a pályázatok kiválasztásánál, mind pedig a HACS működésével kapcsolatban alkalmazzuk, melyet az alábbi ábrák szemléltetnek.

A pályázatok kiválasztásának folyamata



6. sz. ábra: Koczor-Meló Edina (2015.)

A HACS működésének folyamata



7. sz. ábra: Koczor-Meló Edina (2015.)

8.3.6. A helyi fejlesztési stratégia megvalósítását szolgáló humán erőforrás (képzettség, tapasztalat, készségek) bemutatása az elvégzendő feladatok tükrében.

A HFS megvalósítása a tervezési időszakot követően, előre láthatólag 2016 augusztusában kezdődik meg. Akciócsoportunk tagsága bárki számára nyitott, így a tagság bővülését már a tervezés folyamán és azt követően is ösztönözzük, törekedve a minél szélesebb közösségi részvételre.

A pályázatok kiválasztása és az ezekről való döntések is a HFS megvalósítás folyamatához tartoznak. Ennek a feladatnak az ellátására Helyi Bíráló Bizottságot (HBB) hozunk létre, melynek tagjait az Egyesület Közgyűlése választja meg, ami az eddigi tapasztalatok alapján megegyezett az elnökség tagságával. A HFS megvalósítása során a HFS monitoringja is kiemelt feladatként jelenik meg.

A HFS megvalósításához kapcsolódó operatív és animációs feladatokat az Egyesület Munkaszervezete látja el, melynek humán erőforrását az alábbiak szerint kívánjuk biztosítani:

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Feladatkör	Képzettség	Tapasztalat	Készségek
Munkaszervezet-vezető	- Okleveles közgazdász - Mérlegképes könyvelő - Vidékfejlesztési agrármérnök MSc	- Vidékfejlesztési - HACS munkaszervezet vezetés 2008. október 1. óta - Pü-i terület	- Jó kommunikációs készség - C típusú (német) - együttműködési készség - stressz tűrő képesség,
Munkaszervezet-vezető helyettes/tanácsadó	- Andragógus - Mezőgazdasági technikus - Idegenforgalmi menedzser	- Vidékfejlesztési - Turisztikai - Mezőgazdasági	- Jó kommunikációs készség - C típusú szaknyelvi (angol) - együttműködési készség - stressz tűrő képesség
Adminisztrátor	Érettségi	Közigazgatás	- Jó kommunikációs készség - együttműködési készség - önállóság a munkavégzésben

8.3.7. A működés fizikai feltételeinek bemutatása

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség a Csurgói Térségfejlesztési Közhasznú Egyesület által üzemeltetett Civil Házban térítésmentesen kapott iroda helyiségeket, Csurgó városában. Az iroda műszaki felszereltsége jó, minden személy részére van asztali számítógép vagy notebook, rendelkezik az iroda egy központi multi funkciós nyomtatóval, minden irodában van vezetékes telefon, illetve biztosítva van egy teakonyha a munkaszervezet részére.

8.3.8. A működésre tervezett költségvetés szöveges alátámasztása

A HACS működési költségeinek tervezése során a 2016-2020 időszak vonatkozásában a magas színvonalú feladatellátáshoz szükséges erőforrások kerültek betervezésre. A teljes intervallumban összesen három munkavállaló (munkaszervezet vezető, tanácsadó, projekt menedzser) munkabérét, járulékait, juttatásait, valamint a munkavégzéshez kapcsolódó egyéb járulékos költségeket (kiküldetés, telefon, internet) terveztük be. Az időszakban a tevékenységet egy irodában látjuk el, így az irodák üzemeltetésével kapcsolatos költségeket (bérleti díj, rezsi) is szerepeltetjük a tervezetben, ugyanúgy, mint az Egyesület általános működéséhez kapcsolódó kiadásokat: könyvelési szolgáltatás díja,

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

közygylések és elnkségi llesek kltsgei, szakmai rendezvényeken vl rslvételhez kapcsolódó kiadások, web lzemeltetés, irodai eszközök beszerzése, karbantartás, bankkltsgek, takarítás, egyebek. A mklködési kltsgekhez kapcsolódóan animációs kltsgek is betervezésre kerültek, ahová első sorban a projektek generálása, életre hívása érdekében végzett tevékenységek kltsgei kerültek. Ilyenek kltsgek például a helyi szereplők kapacitásfejlesztése (pl. képzés, szemléletformálás), speciális szakértelmet igénylő témákban szakmai segítségnyújtás biztosítása (pl. szolgáltatás igénybe vétele folyamatsegítés, gazdaságfejlesztés, társadalmi integráció stb. témában), helyszín bérlése és anyagkltsgek. A tervetben egyéb bevételeket is szerepeltetünk, amelyek az Egyesület tagdíj bevételei.

8.4 Kommunikációs terv

Ebben a fejezetben a Vidékünk a Jövőnk Szövetség külső kommunikációjára és a nyilvánosság tájékoztatására vonatkozó intézkedéseit részletezzük.

A Helyi Fejlesztési Stratégia elkészítése során fontos szempont volt, hogy a kapcsolódó információk a lehető legnagyobb számú helyi szereplőhöz juthassanak el, és biztosítsuk a tervezési folyamatba való bekapcsolódás lehetőségét az térségben élők számára.

8.4.1. A célcsoport(ok) meghatározása

- települési önkormányzatok és intézményeik
- Helyi gazdasági szereplők
- helyi non-profit szervezetek
- térségben élő magánszemélyek
- informális társaságok
- térségi szakmai szervezetek
- helyi nemzetiségi- és hátrányos helyzetű csoportok
- Irányító Hatóság, Kifizető Ügynökség
- a régióban és azon kívül működő helyi akciócsoportok

8.4.2. A kommunikációs eszközök, tevékenységek típusainak bemutatása

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség a Helyi Fejlesztési Stratégia elkészítése során törekedett azon szakmai javaslatok betartására, melyek a Helyi Fejlesztési Stratégia Tervezési útmutájában/sablonjában szerepeltek, és a tervezésre felkészítő képzések, fórumok során elhangzottak.

A HFS kommunikációja a nyilvánosság, helyi szereplők bevonásával történt, a helyi fórumok, a tematikus munkacsoport llesek, a weboldalon megjelentetett hírek, szakmai anyagok mind arra ösztönözték a helyi szereplőket, hogy részt vegyenek a tervezésben, és az így kialakított közös tudásbázisból reális információs adatbázist tudjunk létrehozni.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

8.4.3. A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bemutatása, visszacsatolási lehetőségek, ezek kezelésének és dokumentációjának módja

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség elsődleges kommunikációs csatornája az Egyesület honlapja (www.videkunkajovonk.hu). Az oldalon a HACS-ról minden releváns információ (bemutakozás, hírek, információk, a képvisellel megbízottak és a munkavállalók elérhetőségei, a 2007-2013-as időszakban megvalósult beruházások, pályázati és egyéb dokumentumok,) naprakészen, bárki számára korlátozás nélkül elérhetőek. E-mailben, levélben és telefonon történő megkeresés esetén nyújtunk szóbeli vagy írásbeli tájékoztatást minden érdeklődő számára. Irodánkban személyes tanácsadás keretében adunk tájékoztatást az érintettek részére, mely kitér a szükséges dokumentumok kitöltésére, a projekt ötletek kidolgozására, az aktuális tervezési és működési információkra. A tervezési folyamat során szervezett fórumokról, találkozókról Tematikus Munkacsoport ülésekről és egyéb egyeztetésekről folyamatosan beszámolunk az Egyesület honlapján. A Helyi Fejlesztési Stratégia készítése során véglegesített dokumentumok, mellékletek elérhetőek a weboldalon, a külön erre a célra kialakított menüpontban és mappában. A tervezéshez kapcsolódó összes megbeszélés nyilvános, ezek időpontjáról és helyszínéről a tájékoztattuk az érdeklődőket, valamint az eseményeket meghirdettük a weboldalunkon.

8.4.4. A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás bemutatása

A HFS tervezés kommunikációja és az Egyesület tevékenységének a kommunikációja az Egyesület munkaszerveztének a feladata. A HFS tervezés irányítása az Egyesület Elnökségének a felügyelete mellett a Munkaszervezet munkatársainak feladata. A tervezés ellenőrzése, a szakmai anyagok véglegesítése a az Elnökség, valamint a Közgyűlés (legfőbb döntéshozó testület) tájékoztatása és felelős döntése mellett történt.

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség jelenleg 2 fő, vidékfejlesztési tapasztalattal és felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavállalóval rendelkezik, de a tervezés során sikerült mozgósítani azt a támogató és kreatív szakmai közösséget, mely a fejlesztések megvalósításában érdekelt, mind önkormányzati, vállalkozói és civil oldalról.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

8.4.5. A HFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve

Tevékenység	Célcsoport	Időterv
HFS tervezést segítő tájékoztató fórum, képzéssel egybekötve mikro térségi szinten	Térség helyi szereplői	2015. október-november
HFS tervezést segítő tematikus munkacsoport ülések	Térség helyi szereplői/Tematikus munkacsoport tagok	2015. október-november
Projektötlet adatlap gyűjtése	Térség helyi szereplői	2015. október-folyamatos
A lakosság kérdőíves felmérése	150 fő, mely reprezentatív	2015. október-december
HFS I. mérföldkö elfogadása a közgyűlés által (nyilvános)	Vidékünk a Jövőnk Szövetség tagsága/ Térség helyi szereplői	2015. december
Ügyfélszolgálati tevékenység	Térség helyi szereplői	2015. október-

8.4.6. A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve

adatok e Ft

Kommunikációs kiadások /Év	2016	2017	2018	2019	2020
Weboldal karbantartás	240	240	240	240	240
Írott sajtó	200	200	200	100	50
Fórumok/rendezvények	150	300	300	100	50
Összesen:	590	740	740	440	340

8.5 Monitoring és értékelési terv

A Vidékünk a Jövőnk Szövetség a HFS végrehajtásához, értékeléséhez elengedhetetlenül szükségesek az időközi (minimum évenkénti) és a záró monitoring értékelések. Ezen feladatok egy része jogszabályi kötelezettségből fakad, de ezeken kívül tervezünk egyéni adatbekéréseket, melyek kiegészítik a központi monitoring adatbázist, így térség specifikus elemzéseket tudunk majd végezni. A monitoring adatok forrásai közül két terület említhető markánsan. Egyrészt a rendelkezésre álló HACS adatbázis, másrészt a projektgazdákból bekért megvalósítási és üzemeltetési adatok fogják képezni az adat tömeg gerincét. Az időközi monitoring elemzések legfőbb célja, hogy a HACS pontos képet kapjon a HFS megvalósításának aktuális állapotáról, ezzel lehetőséget teremtve az esetlegesen jelentkező módosításokra.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Fejlesztések indikátorai	Begyűjtés módja	Gyakoriság
Támogatott kedvezményezettek száma (db)	elektronikus	évente
Megvalósult fejlesztések száma (db)	elektronikus	évente
Támogatási szerződéssel lekötött források összege (Ft)	elektronikus	évente
Megvalósult fejlesztésekre kifizetett támogatások összege (Ft)	elektronikus	évente
Megvalósult fejlesztések összköltsége (Ft)	elektronikus/személyes megkeresés	évente
A fejlesztések által létrejött új szolgáltatások száma (db)	elektronikus/személyes megkeresés	évente
A fejlesztések által létrejött új munkahelyek száma (db)	elektronikus/személyes megkeresés	évente

A begyűjtött adatok elemzését követő megállapításokat, értékeléseket a lehető legszélesebb körben ismertetni szeretnénk, ez alapvetően a HACs saját honlapjára, hírlevélre, a tagok közti kommunikációra alapul. A 2014-2020 program zárását követően meg kívánunk jelentetni egy kiadványt, melyben az összes megvalósult projekt részletes bemutatása mellett megfelelő mélységben ki fogjuk fejteni a program szintű elért eredményeket output mutatókat és azok értékelését.

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

9. Indikatív pénzügyi terv

HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	Intézkedés megnevezése	Forrás: EMVA LEADER 19.2 alintézkedés					
		2017	2018	2019	2020	Összesen	%
1.	Mikrovállalkozások fejlesztésének támogatása	-	122,00	-	-	122,00	27,17
2.	Helyi terméket előállítók támogatása	-	103,00	-	-	103,00	22,94
3.	Térségi turisztikai szolgáltatások fejlesztésének támogatása	-	71,00	-	-	71,00	15,81
4.	Térségi marketing tevékenység támogatása	-	15,00	-	-	15,00	3,34
5.	Rendezvények támogatása	-	43,00	-	-	43,00	9,58
6.	Helyi civil közösségek támogatása	-	95,00	-	-	95,00	21,16
	Összesen	-	449,00	-	-	449,00	100,00

HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	Forrás: EMVA LEADER 19.4 alintézkedés					
	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
Működési költségek	9,80	21,20	21,20	19,30	14,55	86,05
Animációs költségek	-	-	-	-	-	-
Egyéb tervezett bevételek	0,55	0,60	0,65	0,65	0,65	3,10
Összesen	10,35	21,80	21,85	19,95	15,20	89,15

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

Mellékletek

1. Elnökségi SWOT analízis
2. Civil Tematikus Tervezői munkacsoport SWOT analízis
3. Vállalkozói Tematikus Tervezői munkacsoport SWOT analízis
4. Önkormányzati Tematikus Tervezői munkacsoport SWOT analízis
5. A Vidékünk a Jövőnk Szövetség elnöksége

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

1. sz. melléklet

SWOT analízis

Elnökség

Erősségek	Gyengeségek
- természeti környezet - határ közelsége - turisztika - vadászat - kertészet hagyománya	- infrastruktúra hiánya - szakképzett munkaerő hiánya (szellemi tőke hiánya) - piac hiánya - tőkehiány - fizetőképes kereslet hiánya - háztáji területek parlagon- állattartás - ingatlanok állapota /üresek/
Lehetőségek	Veszélyek
- együttműködések - marketing - helyi feldolgozás - helyi termelés - turisztikai szolgáltatás kapcsolata (öko) - helyi értéktár összeállítása - civilek aktivizálása - megújuló energia lehetőségek kiaknázása - élőmunka visszaállítása	- bürokrácia - elöregedés, elnéptelenedés - társadalmi összetétel változása - oktatás helyi hiánya - önkormányzati hivatalok gyengítése - centralizáció - szociális háló szélessége

2. sz. melléklet

SWOT analízis

Civil Tematikus Tervezői munkacsoport

Erősségek	Gyengeségek
- sok civilszervezet - turisztikai potenciál - önkéntesség (kötelező diák) - „mi falunk” - sajátosságok! - Balaton közelsége	- motiválatlan társadalom - érdektelenség, közömbösség - befelé forduló emberek - nem aktívak a civilek - infrastruktúra hiánya - szaktudás hiánya - gyenge turisztikai sajtó - tőkehiány
Lehetőségek	Veszélyek
- rendezvény – közösségi épület - turizmussal kapcsolatos szolgáltatások fejlesztése: programok, szálláshely, hagyományörzés, turista utak, tanösvények - program csomag - írott - civilek együttműködésének erősítése - civil információs portál - információs portál - értéktár	- civil tagság elöregedése - fiatalok elvándorlása - település vezető? - programok utógondozása - utófinanszírozás - kényszerpályázatok - politika

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

3. sz. melléklet

SWOT analízis

Vállalkozói Tematikus Tervezői munkacsoport

Erősségek	Gyengeségek
- innovációra való hajlandóság - nincs nagy verseny - sajátosságok, specialitások - helyi termékek - Csurgó erősödése – mint térségközpont - turisztikai potenciál	- nincs szakképzett munkavállaló - tőkehiány - <u>munkahely</u> - kicsi a piac – nem ismert - tapasztalat hiány
Lehetőségek	Veszélyek
- állami földek használata „megvettek” - funkcióváltás - jobb kihasználtsága a helyi vállalatoknak - előny – helyzetbe hozás - megújuló energia - turizmus fejlesztése, szálláshely	- munkahelyteremtés – fenntarthatóság - idegen pályázatiírók - felelősség - nincs önrész - garancia

4. sz. melléklet

SWOT analízis

Önkormányzati Tematikus Tervezői munkacsoport

Erősségek	Gyengeségek
- Határ és a Balaton közelsége - Turisztikai potenciál - Erdészet-vadászat - Természeti értékek - Helyi termékek erősödése	- nincs szakképzett munkavállaló - tőkehiány - <u>munkahely</u> - infrastruktúra hiánya - fizetőképes kereslet hiánya - háztáji területek parlagon-állattartás - ingatlanok állapota /üresek/ - motiválatlan társadalom
Lehetőségek	Veszélyek
- marketing - helyi feldolgozás - helyi termelés - megújuló energia lehetőségek kiaknázása - turisztikai szolgáltatás - együttműködések erősítése	- bürokrácia - elöregedés, elnéptelenedés - társadalmi összetétel változása - centralizáció - önkormányzati hivatalok gyengítése - nem helyi szolgáltatók (kivitelezés)

Vidékünk a Jövőnk Szövetség- LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia 2014-2020

5. sz. melléklet

Vidékünk a Jövőnk Szövetség

ELNÖKSÉG

	Szervezet	Cím	Képviselő
1.	Dráva Szövetség	8851 Gyékényes, József A. u. 1.	Toldi Miklós
2.	Gadányi István egyéni vállalkozó	8696 Táska, Berzsenyi u. 17.	Gadányi István
3.	Honismereti és Természetvédő Közhasznú Egyesület	8716 Mesztegnyő, Ladi J. u. 55.	Kövesdiné Panyi Antónia
4.	Jövő Profit Bt.	8840 Csurgó, Kossuth u. 51/a	Füstös János
5.	Nagyszakácsi Község Önkormányzata	8739 Nagyszakácsi, Kossuth u. 166.	Kövér István Attila
6.	Nemesdédi Református Egyházközség	8722 Nemesdéd, Fő u. 60.	Halászi Attiláné
7.	Porrogszentkirály Község Önkormányzata	8858 Porrogszentkirály, Fő u. 184.	Szlávecz Károlyné
8.	Szőkedencs Község Önkormányzata	8736 Szőkedencs, Fő u. 28.	Komári József